

Velja po št:

Za celo leto napr. K 28.—
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celole. " 29.—
za ostalo inozemst. " 35.—

V Ljubljani doma:

Za celo leto napr. K 24.—
za en mesec " " 2.—
V spravi prejemam 10 " 1-80

Sobotna izdaja:

za celo leto " " K 7.—
za Nemčijo celole. " 8.—
za ostalo inozemst. " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettirvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat . . . 25,,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna pettirvrsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejema. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7583. — Upravniškega telefona št. 188.

Mehika ko nasprotnica Severne Amerike.

Nasproti med Združenimi državami Severne Amerike in mehiškansko republiko je staro. Odkar se je Severna Amerika osvobodila od Anglije in je l. 1820 udi Mehika končnoveljavno dosega svojo neodvisnost od španske krope, je obstajalo med tema najmočnejšima državama severnoameriške celine neprestano nasprotje. Mehika je imela začetkom 19. stoletja znatno večji obseg nego danes. Skoraj celo ozemlje današnje severnoameriške Unije zapadno od missisipske kotline je bilo del nekdanje španske kolonije Meksike in pozneje neodvisne svobodne države enakega imena.

Notranje zmede v Mehiki, ki so se godile, odkar se je proglasila njena neodvisnost, so dale Združenim državam že v prvi polovici 19. stoletja zaželjeno priliko, da razširijo svoje meje na račun te špansko-indijanske kolonije. Dočim so se Mehikanci razdelili v dve skupini: v liberalce in konservativce, dočim so s sovražniki Cerkve hujskali tamošnjo drhal na boj proti samostanom in cerkvam, so Združene države že izza tridesetih let dosledno delale na to, da se polaste severnomehikanskih pokrajin. To se je zgodilo zlasti v Texasu. L. 1846. so Združene države radi Texasa napovedale Mehiki vojno, ki se je končala tako, da je morala Mehika, ki je bila radi notranjih nemirov in razsipanja državnih denarjev popolnoma oslabiljena, odstopiti Združenim državam vsa ozemlja severno od mejne reke Rio Grande de Morte. Mnogoštevilna španska krajevna imena in špansko prebivalstvo na zapadu Združenih držav še danes priča, da so bile tu prvotno španske kolonije. Spominjamo le imen San Francisco in Santa Fé. Združene države so igrale posledje vedno vlogo zapovedovalnega pokrovitelja Meksike in vseh južnoameriških držav, bodisi španske ali portugalske narodnosti in kulture. Opetovano so vsilile Mehiki vladu, ki je bila njim ljuba, in niso dopustile, da bi si bile evropske države pridobile ondi kakoršenkoli politični ali gospodarski vpliv, ki bi nadkriljeval onega Združenih držav. Značilna za to je podpora, ki jo je vžival zločinski mehiškanski predsednik Juarez, besen sovražnik katoliške cerkve, ravno od evernoameriške Unije. Intervencija Francije in Španije v Mehiki, ki se je uvedla začetkom šest-

desetih let na korist upnikov, katerim Mehika ni hotela plačevati obresti od državnih dolgov, je povzročila v Mehiki vrenje, katero je Severna Amerika podpirala. Takrat so spletke Napoleona III. nagnile nesrečnega nadvojvodo Maksu do tega, da se je potezal za mehiškansko cesarsko kruno. Kakor hitro je pa potem stopil na mehiškanska tla, ga ni pustila na cedilu le Francija, marveč so ga izročili na milost in nemilost roparskemu predsedniku Juarezu, katerega je štela Severna Amerika. Po umoru mehiškega cesarja, ki se je izvršil na povelje Juarezovo, je postala Mehika igrača krvavih strankarskih bojev in splet, ki so končno dovedle do tega, da je dobil predsednik Porfirij Diaz skoraj diktatorsko oblast, ki jo je izrabljal v to svrhu, da je zase in svoje pristaše nagabil ogromna bogastva. Bili so takor koč v trgovskih zvezah z velikimi kapitalisti Severne Amerike, Anglije in Francije, ki so se polastili zlasti bogatih mehiških srebrnih rudnikov in pa petrolejnih vrelecev. Mehiško ljudstvo, ki večinoma sploh ni evropskega izvora, marveč so to potomci Indijancev in mešanih zakonov, je zaslilo pri tem v najhujšo gospodarsko odvisnost od teh domačih in inozemskih velekapitalistov. Diaz je potom raznih zakonitih določb, ki so odredjale za upornike prisilno bivanje v gotovih delih dežel, uvedel neke vrste državno suženjstvo na ta način, da je silil interniranca i delu za državo in zasebnike. Severna Amerika ni vedela veliko ugovarjati proti Diazovemu predsedovanju, dokler niso povzročile nove skupne interese, ki so nastale na severnoameriškem ozemlju, da se je moral ta diktator odpovedati in pobegniti. Odkar je Mehika otresla s sebe to prisilno vladu, leze mehiška država takorekoč narazen. Strankarski boji, ki so vladali v Mehiki v letih od 1912 do 1914, so bili posledica tega preobrata. Mehiškanski katoličani in konservativci so si pod vodstvom predsednika Huerte prizadevali, da osvobode svojo domovino severnoameriškega varuštva. Ti mehiškanski domoljubi niso hoteli ničesar slišati o frazasti antiklerikalni politiki, ki jo je bilo vsililo severnoameriško prostozidarstvo kot moderno demokracijo; hoteli so marveč združiti mehiškansko ljudstvo na polju družabne reforme. Huerta je stremil tudi za tem, da doseže zvezo Mehike z najmočnejšimi latinskimi republikami južne Amerike: Brazilijo, Argentino in Chiloni. Ta prizadevanja seveda v nobenem oziru niso odgovarjala nam-

ram ameriških pokroviteljev v Washingtonu. Izgurali so zato proti Huerti ogenj antiklerikalne revolucije, da bi na ta način preprečili notranje konsolidiranje Mehike. Eno zadnjih dejanj Pija X. je bilo, da je v pismu na mehiškanske škofe le-te opominjal, naj obvarujejo ljudstvo državljanske vojne ter ga pozovejo k miru in pokorščini nasproti obstoječi državni oblasti. Obenem je pozdravil intervencijo južnoameriških držav Čila, Argentine in Brazilije za ohranitev miru v Mehiki. Severna Amerika se pa po tej papeževi mirovni politiki ni dala motiti. Z ameriškim denarjem, ki so ga dali na razpolago tamošnji trustovski magnati, sta Carranza in Villa udrla v Mehiko, pregnala Huerta in povzročila eno najostudnejših preganjanj cerkve, ki jih pozna zgodovina. Prizanašali niso ne duhovnikom ne redovnicam in zasmehovali vse, kar je svetega naši Cerkvi in veri. Carranza in Villa sta veljala takrat za predbojevnik napredka v Mehiki in severnoameriško svobodnjaško časopisje ju je slavilo.

Danes se je pa to severnoameriško navdušenje popolnoma izprevrglo. Carranza je zadostno utrdil svojo moč v Mehiki in nohče sedaj ničesar vedeti o svojih nekdanjih pokroviteljih. Sedaj je dal severnoameriški predsednik Wilson mobilizirati ameriške čete in Unija je v ostrem diplomatičnem sporu z Mehiko. Spričo vročevrstnosti mehiškega prebivalstva se iz tega spora prav lahko izcini vojna med obema republikama severnoameriške celine, ki Uniji v sedanjem trenutku nikakor ne bo dobrodošla.

Sir Roger Casement.

Na zatožni klopi v Londonu je sedel te dni mož, ki je obrnil nase pozornost vsega sveta in za čegar usodo se tresejo milijoni src. Po izdajstvu je bil prijet plemeniti irski voditelj Casement v hipu, ko je stopil na tla ljubljene domovine, in vsemu svetu v obžalovalni zgled se je moral zagovarjati zaradi veleizdaje pred sodiščem ter je bil obsojen na smrt.

Ko sem v govoru nemškega državnega kancelerja čital mesto: Vaša srca naj bijejo k Bogu in vaše pesti po sovražnikih, — sem se uveril, da ima nemški narod po pravici povoda, da je ponosen na svojega cesarja in svojo zemljo.

Tako je govoril Sir Roger Casement, ko je izbruhnila vojska. Osred-

njim državam zvest prijatelj je vroč irski domoljub. Njegova vitka, orjaška postava se vzpne po konci, kadar govori o verolomni Angleški, in medle roke se mu stisnejo v pesti. Zakaj Sir Roger Casement sovraži Angleža, sovraži žareče, ognjeno. In kakor on, vsi Irski, katerim je še srce polno domovinske ljubezni. Vsi razen takozvanih Ulstercev, potomcev priseljenih protestantskih Skotov, katerim ni do usode ubogega zaslužjenega irskega naroda.

Kdo je Sir Roger Casement? Rojen je bil leta 1864. v Dublinu in je sin gardnega ritmojstra v angleško-indijski službi. Studiral je na Angleškem in Irskem, in dvajsetleten se je napotil kot turist in lovec po Afriki. Vrnil se ni pet let, prepotoval vso Afriko, zlasti ozemlje ob Kongu, in je pomagal ustanoviti Stanleyu in Sir Francisu Wintonu, poznejšemu dvornemu maršalu angleškega kralja, državo Kongo.

Casement je na glasu kot daleč znamenitejši in najzaslužnejši konzularni uradnik v zadnjih dvajsetih letih. Saj ga je kralj Jurij V. podelil, ko je podedoval vladu. Bil je med drugim generalni konzul v Laurencu Marques v portugalski Vzhodni Afriki, v zapadno afriških kolonijah, v Gauru v francoskem Kongu, na Haiti, St. Domingo in v Rio de Janeiro. Bistrih oči in strogo pravičen je premočnil razmere v teh pokrajinah in odkril dvakrat nedostatkost najhujše vrste, ter se ni umiril, preden niso izginile s sveta. Njegova poročila iz Konga so bila tako žalostna, da se je moral Leopold II., kralj belgijski, odločiti in poslati v Kongo preiskovalno komisijo, ki je poročala meseca oktobra 1905 o svojih izkušnjah. Ta poročila so napravila konec izsesavalnemu zistemu.

Sir Roger Casement se sicer izprva ni zameril angleški vladi, pač pa mu je hudo zameril krog vplivnih visokih finančnikov, ko je odkril strahote, ki jih je uganjala neka angleška družba na domačinih v Braziliji in na Peruanskem. Na prošnjo ministra Greya je prepotoval v avgustu 1910 kot generalni konzul indijska plemena ob reki Putumayo, pritoku Amazonske reke, da je preiskal sramotne čine grabežljivih nakupovalcev kavčuka, ki so iztrebljevali cela plemena. Poročilu je priložil 30 zaslisevalnih zapisnikov. Na to poročilo je imenovala angleška zbornica posebno zbornično preiskovalno komisijo, ki je imela 36 sej, zaslišala 27 prič in izdala naposled uničevalno obsojbo za londonsko finančno družbo.

LISTEK.

„Slovenec“ na bojnem polju.

(Pismo »Slovencu«.)

Z nekakim otročjim veseljem pričakam vsak dan onega trenutka, ko se vlezem zvečer v posteljo, da morem nemoteno čitati »Slovenca«. Nemoteno v toliko, ker čitajo tudi moji tovariši različne časopise, tako da se mi ni treba bati radovednih vprašanj, s katerimi se navadno vsak trenutek drug drugega nadlegujem. Tudi splošno je navadno zvečer mirno; le tuptam se včasih oglasi glas italijanskega težkega topa, kateremu seveda naš 30 in pol možnar navadno vedno odgovori. Mi smo bolj komodni, pa pustimo zvečer naše havvice v miru.

»Slovenca« mi živim navadno redno vsak dan ob 7. uri zvečer; in sicer vedno številko prejšnjega dne. Le tuptam se pripeti, da zaostane kaka številka, katero pa pozame dobi, ali pa tudi izostane, v katerem slučaju jo zamečejo na pošti ali je pa kak dober rojak na vojni pošti ber in pozabi naprej poslati, česar seveda ne smatram za posebno »galantno«, čprav je dotičnik moj rojak, ker mi je »Slovenec« preveč

priljubljen. — Razmere na italijanskem bojišču so v tem oziru pač veliko boljše, kot so bile v Galiciji, kjer sem navadno po 10 dni moral čakati, predno sem prejel časopis, in če sem ga sploh prejel.

Preberem vedno natančno celega »Slovenca« in ne kot v miru, ko sem samo površno pregledal stvari, ki so me ravno zanimale. Pri tem se čutim kot doma, ker čitam domače stvari. Sicer se ne morem pritoževati, da sem daleč v tujini, ker sem v bližini svojega doma, komaj 60 km zračne črte oddaljen; med tem ko sem bil v Galiciji in zlasti v Besarabiji najmanj 1400 km; ampak če je človek vojak in zlasti na bojišču že čez eno leto, in če vidi svojo domovino spremenjeno v bojno polje, vendar ne more občutiti tega, kar je preje, ko so bili časi mirni, in če bi bil tudi doma; je pač vojska in to občuti vsakdo. Koliko časa vsak dan potrosim z mislimi ali bolje rečeno, si krajšam čas, kako krasno bode, ko se povrne mir in si bodem pri čitanju »Slovenca« obujal spomine na nekdanje dni, ko sem čital isti list na bojnem polju.

Zjutraj na vse zgodaj, ko se prebudim, me vpraša moj služabnik, če sem

že prečital »Slovenca«. Tudi on se je tako navadil na »Slovenca«, da ga komaj pričakuje. In potem potuje iz rok v roke celi dan. Zvečer mi ga prinese služabnik zopet nazaj. Tedaj izgleda oblika »Slovenca« prekrasno: strgan, zamazan; nos začuti različne duhove; tako da vem za vse specialitete jedi in pijače, s katerimi se je tisti dan moštvo krepčalo, in da lahko študiram kvalitativno, včasih pa tudi kvantitativno kemijo različnih organskih in anorganskih spojin.

In kadar »Slovenca« ni, kako pušto je zvečer v postelji. Nekaj mi manjka in kar zaspati radi tega ne morem. Zato po nedeljah in praznikih večno slabo spim, tako da me drugi dan vprašujejo tovariši, če sem bolan, ker slabo izgledam. Ves čas namreč, kar sem na južni fronti, so ugodnosti za spanje izborne; to je seveda razumljivo, ker se fronta ne pomika ne naprej ne nazaj, ampak stojimo nepremakljivo v svojih postojankah, kakor pribiti. V Galiciji se nismo navadno nikjer več mudili kakor pet dni. Vojska v enoinstih postojankah je veliko bolj prijetna, kakor pa neprestano divjanje iz kraja v kraj.

Drugi dan, ko prejšnji večer »Slovenca« nisem prejel, me vpraša zopet prav hlastno moj služabnik, če sem že prečital »Slovenca«. »Ja, ljubi moj Ma-

rinčič, včeraj ga pa ni bilo,« in s tako klavirno povešeno glavo odide. In ko pridem čez dan med moje ljudi, pa me marsikdo ustavi z nagovorom: »Včeraj ga pa ni bilo.« »Ne, zato bodeta pa jutri dva in bo veselje večje, ker boš lahko dalj časa čital.« Potolažen odide po svojih opravkih, zamišljen Bog ve kam: na dom, na svojo ljubo... Tudi jaz se v takih slučajih zamislim nekam, daleč, daleč od tod, srčno hrepenje po najdražjem se mi oglaš in v mislih postanem »dezertar« naši fronti in se preselim na severno, v Kolomejo, da bi še enkrat preživel one strašne, obenem najkrasnejše dneve mojega življenja, ko pričakuje človek v objemu najdražjega bitja smrti. Ah prekrasni spomini na svetovno vojsko!

Poglej, preljubi »Slovenec«, kako sem postal naenkrat otožen in samo radi tega, ker Te nisem včeraj, ko bi Te moral, ker je bil predvčerajšnji dan delavnik, prejel. Ne bodi tak, kot nezvesta dekle, ki ljubi danes tega, jutri onega, prihodnji dan zopet prvega itd. Sicer sta si v lastnosti »mnogo jih ljubiti« precej podobna, ampak ri ti Tebe vendar ne bodem nikdar ljubosumen.

Iskren pozdrav prevdani Ti

—ri—

Zasluga Sir Rogerja je bila, da je pregovoril v dolgem posvetovanju tedanjega ameriškega predsednika Tafa, naj sodeluje pri onemogočenju teh strahot. Angleški kralj je nagradil delovanje Casementova z mnogimi počastitvami. Podelil mu je viteštvo in visokih odlik in redov, katere je sicer odložil zopet, ko je ostavil državno službo. To leta 1913. na svojo željo, da bi se povsem posvetil domači irski politiki, kateri je daroval nemudoma svojo moč. Odlična njegova osebnost ga je privedla skoro na prvo mesto med voditelji irsko-narodnega gibanja. Od tega trenutka dalje ga je besno črtala angleška vlada. Saj je splošno znano, kako nizkih pomočkov si je izbrala, da bi ga uničila. Angleški poslanik v Kristijaniji je naravnost hotel podkupiti norveškega Rogerjevega spremljevalca, naj bi ga umoril. Ali Norvežan je bil častivreden človek, in načrt se je izjalovil.

Srd do vnetega orjaškega, visokoraslega moža z lepimi, sanjaviimi, svetlo sinjimi očmi in sivkasto brado se more razumovati, ako se pomisli, kako so ga vzljubili Irski. »Ni ga Irca, da ne bi poznal njegovega imena,« je pisal nekdo leta 1914. »ni ga, ki ga ne bi častil, in jezera njegovih rojakov bi v hipu dala življenje zanj. In to niso prazne besede. Doživel sam sam — na dolgi avtovožnji je bilo, na katero se je napotil, da bi mi pokazal najzatraneje kraje na Irskem — doživel v Cannomari, v Galway in Limeriku, da so brzojavili pred njim: »Sir Roger prihaja!« Od kraja do kraja je brzela vest, in tisoči in tisoči Ircev so se zbrali povsod, vrste mladih, krepkih mož, ki so ga dvignili z voza, pojoči irsko vstaško pesem, v kateri so besede, da Angleška mori moše in žene, ki nosijo zeleno (irsko narodno) barvo.«

Sir Roger je danes najznamenitejši irski domoljub. Sedanja vojna se mu je zdelo veleprilika za Irsko, ki naj bi se lotila zopet boja za svobodo. Zato je odpotoval ob pričetku vojne na Nemško, da je pridobil od vlade zagotovilo, nemške čete, ako bi prišle na Irsko, ne bi prišle tja kot osvovjevalke, ki bi Irski delale krivico, temveč kot prijateljice in osvoboditeljice irskega naroda. Sir Roger Casement je bil v sedanosti redke velik idealist in prijatelj človeštva. V stoletja stari zgodovini irskega osvobodilnega gibanja se bode blestelo njegovo ime slavljen po leg imen Danijel O'Connell, Parnell in drugih. Ako pa de plemenita glava rablju pod sekiro, bode vzkliko iz njegove krvi le novo življenje in rodilo novo navdušenje za irsko stvar na Irskem, a še posebno v Ameriki. Naj Angleži že postavijo zelenemu otoku, ki je pil že toliko krvi, v Casementu novega mučenika ali ne, duh Casementova, duh junaštva in požrtvovalnosti bo živel dalje.

Gospodarske vesti.

Na Ogrskem so v nekaterih komitatih že začeli žeti rž in pšenico. Od prihodnjega tedna dalje bo več ali manj cela Ogrska v žetvi. Tudi v Avstriji se bo žetev kmalu pričela. Poljedelsko ministrstvo je občinam in gospodarskim organizacijam poslalo posebno okrožnico, v kateri znova opozarja na odredbe, ki so se izdale tekom vojne za zagotovitev žetve; obline naj kot nadzorovalna oblast nemudoma skličejo žetvene komisije. Ker je lani neugodno vreme

ob žetvi napravilo veliko škode, je ogrska vlada vse potrebno ukrenila, da se letos kaj takega ne zgodi. Porabile so bode vse razpoložljive delavne moči, da se žetev v čim najkrajšem času izvrši in spravi. Občine in okrajni odbori so pooblašeni, da pritegnejo k delu vse doma ostale, ženske, deklice in dečke. Vojni ujetniki se razdelje delovnim odsekom po celi deželi. Razen tega so najeli na Ruskem Poljskem več tisoč delavcev. Stroji se bodo dali na razpolago tudi malim kmetom. Vojaške oblasti so sklenile, da pošljejo k žetvi na dopust vse samostojne poljedelce, ki jih morejo pogrešiti, dalje rekonvalescente in moštvo v raznih vojaških zavodih, v kolikor ni neobhodno potrebno. Občinam se dajo na razpolago tudi vojaški delavski oddelki. Naj bi se iste olajšave ukrenile tudi v Avstriji!

Na Nemškem je zvezni svet odredil cenitev žetve 1916. Cenitev se razteza na pšenico, rž, ječmen, oves, krompir, sladkorno peso in krmsko peso. Deželne centralne oblasti morejo cenitev raztegniti tudi na druge pridelke.

Kako resno nameravajo Angleži, da bi nas izstradali, izhaja iz tega, da so kupili celokupno lovino norveškega ribištva. Ker na Angleškem ne potrebujejo norveških rib, Angleži dopuščajo, da se pokvari celotne ladje rib, samo da bi tega dragocenega živila ne dobili osrednji državi. Angleži so kupili od severnih ribičev tudi vso lovino kitov, ki se je drugače pošiljala na Nemško in v Avstro-Ogrsko. Ladjarnam v skandinavskih deželah dobavijo Angleži premog le pod pogojem, da ne bodo prevažale nikakega blaga za osrednji velenili.

Tudi v nevtralnih deželah se vedno bolj čutijo posledice vojne, in to ne samo v finančnem oziru, marveč tudi v ljudski prehrani. Na Nizozemskem so se zadnje dni pripetili nemiri radi lakote in draginje. Nizozemska vlada je zasigla velik del deželnih izvoznih pridelkov.

V svrhu olajšanja aprovizacije v zasedenih pokrajinah na Ruskem Poljskem se je ustanovila v Lublinu blagovna centrala za kraljevino Poljsko, kateri so otvorile gališke banke desetmilijonski kredit.

Te dni je izšel žrebni načrt za novo loterijo avstrijskega Rdečega križa. Daje precej ugodne nade glede dobitkov. Srečke so opremljene z glavnimi dobitki od 600 do 500.000 kron. Prvo žrebanje se vrši 1. novembra 1916, drugo 1. februarja 1917. Do konca leta 1920 se vrše vsako leto po štiri žrebanja, do konca leta 1936. pa po tri žrebanja na leto. Vsega skup bo izžrebanih za 19,8 milijonov kron dobitkov. Za vsako srečko, katera ne zadene nobenega dobitka, se mora izplačati najmanjši nakupni znesek, ki se polagoma zviša od 30 na 48 kron. Nakupna cena bo znašala 30 kron.

S tolikim krikom napovedana pariška gospodarska konferenca štirispornih držav je minula. Zviti Angleži, ki so vedeli svoje zaveznike v angleškem interesu zavezati s pogodbo, da nobeden ne bo sklenil posebnega miru, so sedaj zmagali tudi v gospodarskem oziru in dosegli, da se bodo po vojni delali tudi gospodarski ukrepi le sporazumno. Konferenca je torej sklenila, da se po vojni z orožjem začne gospodarska vojna. Del holandskega časopisja imenuje sklepe pariške konference gospodarsko blaznost; uresničenje teh sklepov bi bil samoumno Evro-

pe. Tako resna pa ta stvar nikakor ni, ker se bo svetovni trg po vojni urejal le po ponudbi in povpraševanju ter bo sam ob sebi izključil politične vplive.

V zasedenih srbskih in črnogorskih pokrajinah se je uvedlo poštnohranilnično poslovanje z zvezo z dunajskim poštnohranilničnim uradom.

Na Ogrskem so sklenili uvesti najvišje cene za alkoholne pijače.

Kakor se sliši, namerava avstrijska vlada uvesti najvišje cene za majhna in srednja stanovanja, da tako prepreči zvišanje najemnin.

Za tekstilno blago se je uvedla prisilna ponudba, za kovinske predmete iz bakra, medu in nikla pa oddajna obveznost.

Zanimiv boj na naši Adriji.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Naš prijatelj je 17. jan. t. l. bil na Kontovelju. Kaj je ondi takrat videl, nam opisuje tako-le:

Stojim na hribčku pred cerkvijo in gledam na morje, ki se razprostira v podnožju. Dan je solnčen kakor spomladi, morje mirno, le nekoliko zastrto z meglo. S fronte ravno kar ni slišati grmenje topov, toda oglasili so se z morske gladine. Vidim dva naša iskalca min, ki hitita sem, proti obrežju. Italijani ju obstreljujejo. Čudno mi se zdi, odkod prihajajo topovski strelji — od Gradeža sem bi bile predaleč, videti pa ni nič. Nastavim daljnogled in opazim skrite med meglo v precejšnji daljavi tri italijanske torpedovce. Naglo hitijo za našimi in streljajo. Merijo dobro. Ena izmed naših ladij je v sredi pravic toče krogel, k padajo v morje in vzdigujejo cele pasti vode. Kar zabrni v zraku. Nisem dolgo iskal, pa vidim italijanski aeroplan, ki se bliža našim ladjam. Tesno mi je pri srcu, ko opazim, da je začel meati bombe in peketati s strojno puško. Zdelo se je, kot bi ena naša ladja morala podleči. Italijanske torpedovke streljajo vedno huje in se našim naglo približujejo. Ena naših ladij odgovarja na ogenj, druga ne. Izpustili ste ota že rešilne čolne. Zdaj se pa z obrežja oglašajo naša baterija. To zadostuje in takoj se začne italijanske torpedovke umikati. Iz Trsta se dvigne naše pomorsko letalo ter hiti proti sovražnim ladjam. S tem so naše ladje rešene, ker tudi italijanski zrakoplov je takoj pobrbe, ko zapazi našega letalca.

Naše ladje priplujejo v bližino obrežja popolnoma nepoškodovane. Gledam za italijanskimi, pa vidim le še dve vračati se proti Gradežu. Tretja se je izgubila v megli, ali pa morda potopila. Na morju, v bližini boja, je bilo tudi okoli 30 ribičskih ladij. Seveda so se ribiči začeli takoj umikati h kraju, ker krogel so padale že prav v bližini. Pozneje sem zvedel, da so bili ti ribiči skoraj sami nedorasli dečki od 10—15 let. Vprašal sem enega, ali se je kaj bal. Zakaj? mi je odgovoril. Hiteli smo h kraju, ker je bilo nevarno, strah nas pa ni bilo, ampak smo začeli peti in pevajoči smo prišli do kraja.

Italijanska mornarica je tedaj hotela pokazati svoje junaštvo nad dvema ladjama, ki niti nista prirejeni za boj. Italijani so imeli korajžo le toliko časa, dokler se ni oglasila naša baterija in prikazal naš letalec. Zares junaki!

To se je zgodilo 17. jan. od 2.45 do 3. ure popoldne. Kontoveljski.

Slovinci v boju z Italijani.

Pismo s tirolskega hojšča. V ognju krščen! — »Naši fantje ovir ne poznajo.«

— junija 1916.

Spoštovani g.!

... Sedaj, ko smo sovražnika potisnili daleč nazaj, imam nekoliko časa, da vam opišem, kakó sem prejel ognjen in krst in kakó mi je bilo takrat pri srcu.

Lep, krasen dan, topel, niti oblaka na nebu. Skrivnostnoti in mirno je bilo tisto popoldne. Le tu in tam je padel kak italijanski strel, ki je zamrl na robu gozda. Ura je bila natančno 5 popoldne, ko je naša artiljerija oddala prvi strel. Zdajci se je začel pravi pravcati pekel. Začela je delovati tudi pehota, naša in sovražna. Krogel so žvižgale nad našimi glavami, kakor kadar gre toča. Naši 30,5 cm so nam grmeli nad glavami v sovražne postojanke, ragljale se strojne puške, plavale so po zraku mine, počasi, da smo jih lahko opazovali, na tleh pa so se z grozovitim pokom razpokavale; bil je cel sodni dan.

Mi smo imeli postojanke ob robu gozda, sovražnik pa je stal na pobočju sredi travnika, kakih 100 korakov pred nami. Gledal sem in strmel, kaj bo zdaj... Moj vod se je nahajal kakih 20 korakov za našimi postojankami, za rezervno; ali jaz sem si prižog hotel ogledati in sem ležal spredaj. Streljalo se je natančno 1 uro. Ob 6. uri popoldne so naši topovi utihnili. Vsak izmed nas je dobro vedel, kaj to pomeni. Naenkrat mučna tišina. Poteze na obrazih so se spreminjale, prsa so hropla, oči vseh so zrlje tja gori, kjer so italijanske žične ograje ležale raztrgane na tleh; vedel sem dobro: zdaj pride juriš, na nož! Blizu mene je nekdo nepotrpežljivo šepnil: »Kaj čakamo? Bajonet — Tisti hip od leve strani povelje: »Naprej!« Naenkrat divje kričanje in rjovenje po celi rojni črti: »Naprej, hurá, hurá! —« Vsa dolga vrsta se je vzdignila, v rokah puške z bajoneti, in divjala in kričala po hribu gori, da so se tresla tla. Sovražnik je bil v prvem hipu kakor onemel; toda naglo se je zavedel in že so začele delovati njegove strojne puške. Tu se je zgrudil eden naših fantov, tam zopet kričnil drugi in se opotekel... Toda naši fantje ne poznajo ovir. Še 30 korakov od žičnih ovir, še 20, samo še 10... »Naprej, fantje!« Italijani niso mogli vzdržati. En del jih je planil ven iz strelnih jarkov, roke kvišku in bele robce, drugi pa so obrnili hrbet in bežali proti gozdu navzgor. Že so naši preskočili strelne jake, en veličastni: »Naprej! — Hurá...« in potem niso od onemoglosti mogli več naprej; razen tega že čakala tudi gori pri gozdu sovražna rezerva in nove postojanke. Naši so legli in zopet začeli streljati. — V tem sem dobil povelje, naj s svojim (in še enim) vodom pomnožim prednjo rojno črto in postojanke zasedem. Moral sem leteti iz gozda, kjer sem opazoval, kakih 30 korakov po ravnem, odprtem terenu za neki zid, odkoder mi je bilo treba prodirati. Takrat, ko sem letel čez tisti prostor so Italijani streljali, kar se je dalo, ali vendar sem srečno prišel čez, le par krogel mi je prebujalo nahučnik. Časa nisem imel toliko, da bi pogledal za seboj, če je kateri mojih ranjen. — Razvrstil sem vod in šli smo posamezno. Vedel sem, da bom zdaj imel izgu-

K zvezdam.

Dva vzroka sta, da se sedaj poleti manj menimo za zvezde, kakor v drugih letnih časih. Prvi vzrok je ta, da je poleti noč zelo kratka. Preden zvezde zamigljajo na nebu, nas premaga spanec, in ko vstanemo, je že beli dan. Drugi vzrok je pa vzhodnjeevropski čas, ki nam je večer podaljšal za eno uro in nas tako še bolj odmaknil od zvezd. Vrhu tega se pa na zemlji vrše tako veliki dogodki, da obračajo nase vso našo pozornost. Pa vendar se bo našel kdo, ki mora bdeti ponoči zunaj pod milim nebom ali pa mora zjutraj zgodaj ven po svojih opravilih. Morda se bo pri tem ozrl tudi proti nebu. Njemu naj posebno veljajo te-le vrstice.

Zemlja kot zvezda.

Opetovano smo že opozarjali, da se vidi na mescu v dneh pred mlajem in po mlaju dvojna svetloba: svetel ozek srp in poleg njega ostala meščeva plošča v pepelnato sivi svetlobi. Srp se svetli v solnčnih žarkih, ono pepelnato sivo svetlobo pa ima mesec od zemlje, ki na enak način razsvetljuje mesec, kakor mesec zemljo.

Iz tega je jasno, da se vidi zemlja z drugih planetov in s solca in mesca kakor svetlo nebeško telo. Z mesca

gledana bi se videla zemlja z navideznim premerom 114 minut, med tem ko ima mesec z zemlje samo 31 minut; s solca bi meril zemeljski premer nekaj nad 17 in pol sekunde. Z Venere bi videli zemljo malo večjo, kakor vidimo Venero z zemlje, pač pa mnogo svetlejšo. Takrat, ko sta si ta dva planeta najbližja, kaže Venera zemlji svojo temno stran, oziroma prej in poznej le ozek srp, zemlja ima pa takrat vso svojo razsvetljeno stran obrnjeno proti Veneri.

Ker je velika večina zemlje pokrita z vodo in so nad suho zemljo pogosto razprostrti oblaki, odbija zemlja skoro vso svetlobo, ki jo dobiva od solca. Tako nam že to pove, da mora biti zemlja zelo svetel planet. Njena svetlost se da natančno določiti s pomočjo one pepelnato sive svetlobe na mescu. Na ta način so zvezdoznanci izračunali zemeljsko albedo na 0,835, to se pravi, zemlja odbija 83 in pol odstotka solnčne svetlobe. Venerina albedo znaša samo 0,76. Ker je zemeljska okrogla ploskev, ki se vidi z mesca, več kot 13 krat tako velika kakor se nam vidi ploskev polne lune, in ker znaša albedo samo 0,13 si lahko mislimo, kako svetlo mora biti na mescu, kadar mu sveti zemlja kot »polna luna«, ko je že na zemlji tako svetlo, kadar nam poši-

lja mesec vso svetlobo, kar je nam more dati.

Kaj se vidi ponoči na nebu v letošnjem juliju.

Če človek pride iz tujine v domačo vas, kar po vrsti obišče svoje stare znance in prijatelje. Če jih je izgubil iz spomina, se jih zopet domisli, in če jih ni nikjer, skrbno povprašuje po njih. Tako tudi ljubitelj zvezd rad poišče svoje stare prijateljice zvezde na jasnem nočnem nebu, in posebno veselje mu je, poiskati med stalnicami premičnice ali planete. Kje so sedaj v mesecu juliju?

Venera, ki nam je toliko mesecev svetila kot Večernica, pride 3. julija med zemljo in solnce. Sedaj nam torej kaže svoj temni hrbet in je ne vidimo. V drugi polovici meseca julija jo bomo videli malo pred solncem kot Danico. Prav lahko pa se najde z malo večjim daljnogledom koj po 3. juliju. Vidi se kakor prav ozek srp, in če jo preprosto človeku pokažeš v daljnogledu, ti ne bo verjel, da je to Venera; rekel bo, da je luna. V astronomskih kole-darjih je vse potrebno povedano, da jo moreš poiskati na nebu.

Merkur bi se dal najti prve dni julija. Vzhaja okoli štirih zjutraj (poletni čas) malo na desno od tistega me-

sta, kjer sedaj solnce vzhaja. Jutranja zarja moti gledalca, pa bistre oči bi ga vendar zasledile, posebno z malim daljnogledom.

Mars je v prvi polovici mesca še v Levu, v drugi polovici ga pa najdeš že v Devici. Da koncu mesca meri njegove premer le še 5 sekund, v februarju pa je meril skoro 14 sekund.

Jupiter je sedaj najsvetlejša zvezda na jutranjem nebu; zato ga vsakdo lahko najde. Prot koncu mesca bo pa stopil na drugo mesto, ker bo takrat že med zvezdami kraljevala Danica.

Saturn je sedaj na oni strani solca, tako da je med zemljo in njim solnce. Zato ga ne vidimo.

Izmed ozvezdij v živalskem krogu (Zodiaku) se v polnih mescih posebno lepo vidi Škorpion z najsvetlejšo krvavo rdečo zvezdo Antaresom, Devica z glavno zvezdo belim Klasom (Spica) in Strelec tam, kjer se Rimska cesta bliža obzorju. Opazovali bi še na dve ozvezdiji, ki jih je v tem času lahko najti. V Rimski česti tudi neveščje oko kmalu najde Šmarni križ, ki se mu pravi tudi Labud. Štiri zvezde tega ozvezdja prav lepo tvorijo podobo križa. Drugo ozvezdje je Krona, ki je res podobna kroni. Največja zvezda v Kroni se imenuje Biser (Gemma).

be, ali postojanke sem moral za vsako ceno doseči. Pomalem se je začelo mrčiti. Kmalu smo postojanke dosegli in jih zasedli. V mraku sem dobil povelje, naj se z vodom umaknem nazaj (ker naj bi druga kompanija stopila na naše mesto). Umaknil sem se do gozda. Tam šele sem zapazil, da mi manjka sedem mož. Šanitejci so jih prinesli, drugega za drugim, v gozd nazaj. Nekaj jih je bilo ranjenih, ko smo dirjali preko odprte jase, drugi pa pri prodiranju. Pristopil sem k vsakemu in jih tolažil. Pa naveden ni tožil, dasi so imeli nekteri težke rane. Njih prvo vprašanje je bilo: »Ali smo jih?« Solze so mi silile v oči. »Da, fantje, dobro smo jih; pa tudi vas bomo masčevali...« Šli smo dalje v gozd, v neko dolinico, kjer smo polegli po tleh. Šele zdaj sem zapazil, da je bila nad nami lepa noč. Ležal sem pod košato smreko, mislil o domovini in o fantih, izgubljenih v vroči bitki, in bilo mi je hudo pri srcu...

Slovenski domobranci v Italiji.

Posiljamo Vam pozdrave z italijanske zemlje, katero smo si že priborili mi slovenski junaki. Tudi naš oddelek strojnih pušk od domobranskega pešpolka št. 26 se je udeležil boja proti laškemu hinavcu. Naše puške so jim zapele smrtno pesem. Kar se tiče našega pešpolka, se je udeležil med drugim tudi boja na gori Monte Kemp (visoka 2326 m). Tudi oddelek strojnih pušk je bil zraven, ko smo zavzeli goro in zapodili Italijana v beg. Lahki so se spustili v beg, da ni bilo ne sluha ne duha več o njih. Mi korakamo z veseljem za njim, ker nam je moral pustiti dosti vojnega gradiva in tudi mnogo živil. Med prodiranjem v laško ozemlje mi je rekel moj prijatelj: »Graber, pojdi sem! Boš videl, kaj je tukaj.« Grem gledat in res, bila je utrdba, ki so nam jo Lahji prepustili, polna živeža. Bilo je notri ruma, špeha, salam, sira, makaronov in tudi mnogo moke za polento. Avstrijci smo segli po moki in tudi naš oddelek strojnih pušk se udeleži tega dela. Kar naenkrat si je skoro vsak vojak v kotličih skuhal malo polente. Tudi fižol si kuhamo. Ravno ko to pišem, kuhamo velik kotel fižola.

Dr. pl. Andrejka in njegova knjiga.

»Slovenec« je v kratki notici že naznanil zadnjo novost na našem knjižnem trgu, zbirko nemških prevodov slovenskih umetnih in narodnih vojnih pesmi, ki jih je izdal dr. Rudolf pl. Andrejka pod naslovom »Slovenische Kriegs- und Soldatenlieder.«¹⁾ Naslednjih vrstic ni smatrati za oceno te publikacije (le-to prepuščam njim, ki so mojstri v poeziji in v nemški dikciji), marveč veljajo naj za ponovno naznanilo, v katerem »Slovenec« svojim bralcem z dostojnim poudarkom pove, da je izšla v naši »Katoliški Bukvarni« sicer ne debela, toda elegantna, krasno ilustrirana in, kar je več — velepomembna knjiga.

Nakratko odkrijem svojo misel. Meni se zdi, da je postal mladi dr. pl. Andrejka s to publikacijo namah velik dobrotnik svojega naroda. Zakaj pokazal je ž njo v teh žalostnih in revnih časih iz živega vira slovenske poezije širšemu svetu, kako globoko patriotičen je slovenski narod, kako vroče čuti za domovino Avstrijo, za slavno svojo vladarsko hišo, za cesarja svojega, vsekdar pripravljen žrtvovati zanj srčno kri in poslednji dih življenja. Da, to je eminentno patriotska knjiga — in obenem tako pristno slovenska. Človek je resnično vesel. Ti fantje, ravni kot jelka in močni kot hrast, ki se z navdušenjem dvigajo po mestih in trgih in vaseh, kakor hiro začujejo razglas vladarjev, da je v nevarnosti domovina, ki se dvigajo, bogum v srcih in na obrazih veselje, ki vriskajo in pojo, prešerni na svojo krepko mladost — da, to so naši slovenski fantje! Ti brambovci-necagovci, ki s posmeškom na ustnah vprašujejo: kje so sovražniki? jih čmo nabit! — ti očetje in matere, ki se z velikimi in močnimi srci poslavljajo od sinov, dobro vedo, da je treba dati cesarju, kar je cesarjevega —; ta dekleta, ki s solzami v očeh pripenjajo rožmarin na prsi mladim junakom, a umevajo, da je dolžnost in čast in mladeniški ponos, iti za dom med bojni grom —; ta srca, ki ihté in molijo za drage na bojnem polju, a so vsa vdana in pripravljena prenesti tudi najhujše udarce, zato ker mora vsak po svoje služiti sveti domovini — o da, to so slovenska srca, to vse so naši slovenski

ljudje... In vse tisto, kar tako lepo odseva iz narodne pesmi: tista razigrana korajža fantovska, tisto zaupanje v Boga, ki je Gospodar bojev in zmag, tisto neizmerno spoštovanje do Radeckijev in Lavdonov — brezskrbno bojno razpoloženje, mogočno in zmagovalno upanje, vera, ki zna tolažiti tudi ob misli, da bo treba nemara izkrevaveti in umreti za domovino in cesarja — vse to je resnično prava slovenska duša. To je naša ljubezen in naša zvestoba, kakor smo jo prejeli od davnih očetov, in kakor jo moramo in hočemo zapustiti v častno dediščino potomcem. To je ljubezen, ki za domovino in za vladarja vse upa, vse prenese in pretrpi; to je zvestoba, zasidrana v četrti božji zapovedi, zato ker je cesar oče in domovina mati...

To zvestobo in ljubezen je Andrejka hotel pokazati svetu. Vzel je pesem narodovo, kakor se je glasila v njem od davnih časov, kakor so jo popevali njegovi najboljši sinovi, kakor jo je prepeval narod sam od njega dni, pesem, ki se v nji zrcali misel in hrepenenje, celo srce narodovo — in jo je poslal v svet, da razumejo daleč naokrog pesem in narod vsi, ki so dobre volje. In za to uslugo bo narod svojemu sinu hvaležen.

Hočete na vsak način, da spregovorim o prevodu samem? Oprostite, z Andrejkom sva si prijatelja — zato jaz ne bom hvalil ne globokega občutenja slovenskih izvirnikov, ne lahnega in točnega izražanja prvotnih misli, ne gladke verzifikacije, ne krepkega jezika — ničesar. Upam, da bo delo hvalilo mojstra. Poskušnje pa lahko podam. Evo Prešerna:

Fünf Fuß mess' ich und noch fünf Zoll,
ade nun, meine Lieben,
die ihr daheimgeblieben!
Schon hab' ich achtzehn Jahre voll,
fünf Fuß mess' ich und noch fünf Zoll
und bin von Kopf zum Fuße
aus festem Gusse.

(Soldaška.)

Evo vam Gregorčiča:

Schön bist du, muntres Alpenkind!
Mit Reiz hat dich Natur umwoben
und deine klaren Tiefen sind
noch rein von finstern Stürme Toben,
du herrlich Alpenkind!
Jungkräftig über Stock und Stein
eilst du mit raschen Mädchen-schritten
und bist wie Alpenluft so rein,
wie Jauchzer klingt die Stimme dein
von fernen Alpenhöuten,
du herrlich Alpenkind!

(Soči.)

Hočete Jenka:

Voran, ihr Ruhmesfahnen,
zum Kampfe, Heldenbund!
Sprich, Heimat unsrer Ahnen
aus der Gewehre Mund!

(Naprej.)

Ali Maiste-Vojanova:

Es blüht ein Rosmarin der Maid
o Rosmarin so grün,
nie sahst du in den Landen weit
je schöneren erblühen:
O blühe, blühe Rosmarin,
trag deinen Duft durchs Dorf.

(Rožmarin.)

In od narodnih morate tudi kaj okusiti. Pa bodi ena, a ta cela: Tam za laškim gričem...

Hinter welschen Höhen
unsre Jungen stehen,
kämpfen für uns Nacht und Tag.

Pulverwolken wehen,
weit ist nicht zu sehen,
wo di Kugel treffen mag.

Kugel kam geflogen,
hat ins Grab gezogen
meinen Jungen dort am Meer,
seh' ihn nimmermehr.

In zdaj — vzemite in berite!

Dr. M. h. Opeka.

Vzoren vojaški veleobrat.

(Z dovoljenjem c. in kr. vojnega tiskovnega stana.)

Z lačnimi vojaki je težko izvojevati zmage, to je stara besnica. Jesti mora vojak, proviant mora biti in municija seveda tudi. Pa tudi oblečen mora biti. V miru seveda ni nikaka umetnost, vojaka obleči. Do moza natančno se ve za koliko ljudi se ima preskrbeti obleka. Vse se da lepo mirno pripraviti in ko pride novinec v vojašnico, že čaka nanj uniforma za vezbe, straža in parado, vojna suknja iz suknja in bluza iz dvonitnika. Vse to leži v skladiščih numerirano, sortirano in registrirano.

Kako drugače je v vojni, ko število bojevnikov naraste v milijone, ko strateške odredbe zvrtničijo med seboj polke in divizije, da se sredi med Ogri nenadoma znajde kak dunajski bataljon, poleg Dalmatincev pa stoje možje iz pokrajin ob Ogri. Vses lepi stari red mirne dobe je prevrten, zadostiti je treba novim zahtevam v novih razmerah.

Načelnik vojaškega stanorednega oddelka c. in kr. prve armade, generalštabni polkovnik pl. Sendler, je izkusil to, ko je ležala njegova armada v pozni jeseni leta 1914. gori na Ruskem Poljskem, takrat, ko so zavezniki potegnili svojo fronto od Visle nazaj, daleč nazaj, kakor strelčeva roka nategne tetivo, da potem s tem večjo silo zleti naprej. Kaj vse je bila armada že doživela! Borila se je v solnčni vročini, marširala po pesku in dežju in močvirju. Pa se ji je tudi poznalo. Lepa modra barva njihovih uniform se je že davno izprevrnila v žabjavo, hlače in bluza in čepica zakrpano in raztrgano.

Treba je bilo novih uniform. Toda na Dunaju prositi zanje? Tam so imeli tedaj drugega dela, oblačiti so morali črnovojnike in rekrute ter opremljati bataljone, ki so odhajali na bojišče. Ali naj bi se tu poizkusilo dolgovezno dopisovanje? Polkovnik se je posvetoval s svojim intendantnim šefom, generalnim intendantom Rainerjem, in sklenila sta, da se sama lotita skrbi, da oblečeta svojo armado. Ni bil debel zvežen spisov, v katerem sta podala svoj sklep, niti ni bila to gostobesedna spomenica, marveč samo odprto povelje, glaseče se na nadporočnika B. Schüllerja. Temu je bilo ukazano, da osnuje »konfekcijsko in popravilno delavnico«. 15.000 K je dobil v to svrhu na roko in razen tega avtomobil in dva častnika, ki naj bi ga podpirala.

Nadporočnik Schüller je bil pravi mož za izvršitev tega povelja. Takoj je začel iskati. Njegove osebne zveze z moravskosleskimi industrijskimi krogi — sam deluje v Brnu — so ga dovele v vzhodnoslesko mesto Freiberg, kjer se je ponudila trdka Fluss, da prepusti svoje razsežne tovarne za suknjo in klobuke, katere so vsled vojne deloma počivale, za snujče se vojaške delavnice. Tu so tedaj uredili konfekcijsko delavnico. Poročnik Szallay, znani dunajski dvorni krojač, je prevzel vodstvo; s šestimi možmi so začeli, danes jih je na stotine, stroji brne, ropočejo in tolčejo, razvil se je veleobrat, ki v Flussovih zgradbah nima več dovolj prostora. V veliki dvorani katoliškega društvenega doma je nameščena prikojevalnica, katero vodi nadporočnik Hahn. Na ogromnih mizah režejo ondi množestevilne pridne roke od jutra do večera hlače in bluza in rokave in plašče; z odra vise žice, po katerih prihaja električni tok v stroje za rezanje, katerih brneče kolo reže suknjo v 30 do 40 legah naenkrat. In v velikih dvorinah se gneteje žene in dekleta, ki sprejemajo prikojeno suknjo, da sešijejo potem doma iz njene plašče in hlače in bluza. Kajti »ABF« (Armeebekleidungs-fabrik), ki se je razvila iz konfekcijske delavnice, zaposluje danes v Freibergu in okolici do 2000 delavk, ki delajo doma ter daje tako vojaškim ženam dela in zaslužka. 40 do 50 K si more zaslužiti taka delavka na teden, ne da bi morala zato zanemarjati hišo in družino.

Veliko se seveda izgotavlja tudi v tovarni sami. V velikih svetlih dvorinah sede črnovojniki in civilni delavci, žene in dekleta ter šivajo in likajo. Do stropa segajo skladowice suknja in drugega blaga. Tu je oddelek za izdelovanje častniških oblek po meri; na steni visi skrbno zavita poletna bluza s podmaršalskimi znaki. Ondi vidimo skladowice častniških in navadnih vojaških čepic, tudi vise uniforme za sestre »Rdečega križa«, kakor bi ličnejših ne napravil noben »tailor«.

25.000 novih garnitur (t. j. hlače, bluza, čepic in plaščev) izdelava sedaj tovarna na mesec. K temu še 6000 starih uniform, ki se »retablirajo« — popravijo, zakrpajo. Cele vagone starih uniform prihaja z bojišča, v kupih so nagromadene. Umazane in krvave, raztrgane in zmečkane, cunje in cape, katerih se ne bi dotaknil, za katere se je včasih dobilo po 30 do 40 K za meterski stot in si bil vesel, da si se jih rešil. Sedaj je ta reč bolj v čislju; uniforme se razkužijo, opero, obelijo, prebarvajo in prebero. Razstreljeni plašči da krpe za raztrgano bluza, iz dveh hlače se napravijo ene; boljše stvari gredo zopet na bojišče, manj vredno ostane za službo v ozadju in staro suknjo je dostikrat boljše nego čisto novo, ki se mora v veliki meri izdelovati pač le iz nadomestnih snovi.

S stariimi uniformami prihajajo tudi čevlji in tornistre, pasovi in torbe za patrone in kar vojak še drugega nosi s seboj. Kakor pri starinarju so videti skladišča. Sredi ogromnega kupa starih, raztrganih, izhojenih, blatnih škornjev čepita dva črnovojnika in iščeta skupaj pare, vedno en levi in en desni skupaj, brat k bratu. Hudo delo mora biti to, toda vajo imata. Pari se zvežejo skupaj, opero in posuše, in potem roma vsak čevlji od roke do roke, dokler ni zakupan, zašit, potemplan, podkovan,

zleščen — z eno besedo: čeden in ličen »kakor nov«. Delajo pa tukaj tudi čisto nove čevlje, 3000 parov novih čevljev na mesec in 3000 popravljenih. Pri tem se je pa prvi čevljar v obratu pravzaprav »prislepil« v tovarno — honved Teutelbaum iz nitraškega komitata na Ogrskem, ki se je javil, ko so iskali krojače, ker je bil izučen »prirezovalac gornjih delov čevljev«. Izprva niti mislili niso na to, da bi uredili čevljarno. Danes je zaposlenih tukaj do 200 čevljarjev in jermenarjev in sedlarjev, najmodernejši stroji pomagajo pri delu, tolčajo in stiskajo in režejo in podkujejo in izdelujejo se čevlji od najfinejše »kavalirske fazone« do najtežjih vojaških škornjev, s katerimi moreš gaziti vodo in močvirje. Izdelujejo se vseh vrst jermena, torbe za patrone, nahrbtnike in tornistre in kar še drugega potrebuje armada. Dela se skrajno gospodarsko in dunajski črnovojnik Daneč — v civilu mehanik — je iznašel majhen umen aparat, s katerim izrezujejo iz najmanjših usnjenih odpadkov jermence za čevlje. Majhna plavalasa deklica streže aparatu in če zaračunamo danes močan usnjen jermenček za čevlje samo po 20 vinarjev kos, leži zvečer pred otrokom na delavni mizi svojih 100 kron.

Da usnje ne poide, so uredili tudi lastne strojarne, ki jih vodi Schlesinger, v miru operni pevec, iz Vratislave. Surove kože dobavijo armadne mesarije. Tako usnja nikoli ne more zmanjkati. Tudi sveže kože prihajajo iz etape, iz katerih izdelujejo kožuhojino; staro, sprijeto kožuhojino čistijo, iztepavajo in prečesavajo, o čemer se dobiva še čista, dobra volna.

Zgleden veleobrat je tu ustvarila vojna. Mesečni promet znaša sedaj do 4½ milijona kron. 13 kontoristinj — izprva večinoma poljske begunke — opravljajo knjigovodstvo, katero nadzoruje poročnik Bambula. Razen tega je zaposlenih v upravi še sedem gazistov. To je ves upravni aparat.

Milijone zasluži in prihrani vojaški erar, vrli črnovojniki si zaslužijo razen navadne skromne mezde še nekaj plače — kajti tudi njihovo delo se plača po veljavnem tarifnem postavku — pridne žene in dekleta si morejo s poštenim delom zaslužiti za čedne čevlje, obleko, zal predpasnik, delavci in rokodelci vedo, kje dobiti dela — in kar je glavno: armada je dobro oblečena in opremljena.

In vse to, ker je bil o pravem času storjen pravi sklep in je prišel pravi mož na pravo mesto.

»Kaj takega je pa le v vojni mogoče,« meni nadporočnik Schüller; »pomislite, koliko bi bilo treba v mirnem času uradnikov, koliko pisarije, dočim je zadostovalo tu odprto povelje...«

Sv. oče in naši vojni ujetniki v Italiji.

»Reichspost« prinaša avtentično poročilo: Po veliki noči so cerkvenemu državnemu tajništvu škofje vseh ujetniških taborišč v Italiji poročali, kako so imeli vojni ujetniki priliko o velikonočnem času slišati pridige v domačem jeziku in prejeti sv. zakramente. Med velikonočjo in binkoštni jih je 90 odstotkov opravilo velikonočno dolžnost. Ujetnikom drugih ver so radi dovolili, da so se udeležili praznovanja in skromne pogostitve katoliških vojakov. Dunajski nuncij kardinal grof Scapinelli je moral sv. očetu poslati načrt za molitvenike v vseh jezikih monarhije, da jih natisnejo v vatikanski tiskarni in razdele med ujetnike. Dušno pastirstvo je sedaj enotno urejeno; za vsako narodnost pride v slučaju potrebe jezika zmoežen dušni pastir iz Rima. Papež kaj rad na rob v pismih na vojne ujetnike napravlja opombe in tako ima marsikateri avstrijski vojni ujetnik lastnoročno pisavo sv. očeta.

Duhovniške spremembe v ljubljanski školi.

Premeščeni so čč. gg. kaplani: Škrbec Matija iz Škocjana pri Mokrogu za stolnega vikarja in kaplana pri ljubljanski stolnici, Kete Ivan iz St. Vid pri Ljubljani k sv. Petru v Ljubljani, Vavpetič Frančišek iz Koroške Bele v St. Vid pri Ljubljani, Golmajer Frančišek iz Iga na Vrhniko, Vidmar Frančišek iz Košane na Ig, Klemenčič Ivan iz Starega trga pri Ložu v Mengeš, Kranjc Josip iz Trebnjega na Dobrovo pri Ljubljani, Jarc Martin iz Dobrove na Rako, Kapš Rudolf iz Vipave v Trebnje, Zavrl Alfonz iz Črnega vrha nad Idrijo v Vipavo, Hrovat Ivan iz Cerkelj pri Kranju v Dobruče, Lunder Alojzij iz Bohinjske Bistrice v Črnomlju, Petrič Gabriel iz Bleda v Ribnici, Gabrovšek Frančišek iz Hrenovje v Cerklije pri Kranju, Zalokar Anton iz Črnomlja v Črni vrh nad Idrijo, Črnugelj Anton iz Stopič v Črnomelj, Kreč Anton iz Šenčurja pri Kranju v Borovnico. Šimenc Josip, prefekt v zavodu svetega Stanislava, na Mirno, — Nameščeni so častiti gospodje semeniški duhovniki: Frakelj Frančišek v Vremah, Fran-

¹⁾ Slovenische Kriegs- und Soldatenlieder. Aus Kunst- und Volksdichtung ins Deutsche übertragen von Dr. Rudolf von Andrejka. Laibach, 1916. Verlag der »Katoliška bukvarna«. Cena 3 K.

čič Ivan v Stari Loki, Kramarič Ivan v Senčurju pri Kranju, Kres Josip v Kranjski gori, Lesar Alojzij v Starem trgu pri Ložu, Mevželj Ivan v Trnovem na Notranjskem, Tome Alojzij sen. v Mokronogu, Vercé Frančišek v Toplicah, Zupančič Ivan na Trebelnem; čč. gg. novomašniki: Klemenčič Josip v Starem trgu pri Ložu, Lavrič Vincenc pri Sv. Trojici v Tržišču, Skobe Ignac v Senožečah, Skubic Anton v St. Janžu, Sparhakl Karol na Bledu, Tomé Alojzij v Stopičah, Torkar Anton v Škocjanu pri Mokronogu, Žužek Karol v Knežaku, Bukovec Martin v Bohinjski Bistrici, Gorše Martin v Koroški Beli, Jager Matija v Hrenovicah.

Vojska z Rusi.

Slivili boji okoli Kolomeje. — Novi uspeh Linsingenove armade.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. junija. (K. u.) Uradno se razglasi:

Naši oddelki so odbili severovzhodno od Kirilbabe ruske napade. Pri Pistinu, severozahodno od Kutega, so se razvili včeraj zopet ljuti boji. Vsled pritiska premočnih sovražnih sil, ki so tu nastopile, smo umaknili naše čete v prostor zahodno in jugozahodno od Kolomeje. Severno od Obertina se je zrušilo več napadov ruskih jezdecev s težkimi izgubami v našem ognju. Zahodno od Sokula pri Stiri je sovražnik zaman poizkušal zopet pridobiti postojanke, ki so jih osvojile prejšnji dan nemške čete.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. junija. Veliki glavni stan:

Izvemši za nas ugodno izpadlih bojev severno od Ilzenskega jezera jugozahodno od Dvinske se s severnega dela bojne črte nič bistvenega ne poroča.

Vojna skupina generala pl. Linsingena.

Jugovzhodno od Linjevke niso uspeli protinapadi Rusov, katere so naše čete ponovno vrgle iz njih postojank. Ujeli smo nad 100 Rusov in zaplenili 7 strojnih pušk.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 27. junija. Na bojni črti postojank pri Rigi in pri ključu do Uexküllu boji s topovi. V nekaterih odsekih je poizkušala sovražna pehota napasti, a smo jo izlahka odbili. Pri Dvinskem je sovražnik napadel, a ni uspel. Po došli poročilih so se odlikovali v nekem odseku poveljniki odsekov, posebno sta se odlikovala poročnik Norkin in podčastnik Kononenko; poročnik Norkin je bil petnajstkrat ranjen.

Sovražni letalci so metali bombe v mesto Dvinsk.

Nemci so sinoči obstreljevali severno od Miadzioškega jezera naše jarke s težkimi in z lahki topovi; od časa do časa tudi prostor med jezerom Dolša (9 km severno od Miadzioškega jezera) in Vališču; nato so napadli, a jih je odbil naš ogenj. Napade so ponovili, a so se vselej izjalovili; sovražnika smo vselej iznova vrgli v izhodne jarke. Končno ni več napadal.

Na cesti v Sluk so poizkušali Nemci po kratki pripravi s topovi ponoči 26. t. m. napad. Odbil jih je naš ogenj.

Sovražnik je napadel pri pristavi južnovzhodno od Lipska in severnovzhodno od Vigonovskega jezera; posrečilo se mu je, da je prodril na breg Ščare, a odbili smo ga uspešno, na to smo zasedli svojo staro postojanko.

Na bojni črti Kolki-Beljuškovka ob Stohodu obstreljuje sovražnik trajno naše postojanke s težkimi topovi. Bolj južno od tam se razvijajo topniški boji in boji pehote.

Pri Niesviču (15 km južnozahodno od Lucka) je naše topništvo sestrelilo avstrijsko letalo. Letalca in opazovalca smo ujeli, oba sta ranjena.

Sovražnik strelja ob srednji Stripi na več točkah s težkimi topovi.

Na letalni poročnik Orlov, ki se je 25. t. m. drugič dvignil, je prisilil v boj v višini 2400 metrov sovražnega letalca, da se je moral izkrcati blizu vasi Podhajce.

Zahodno od Črnovic so vrgle naše čete sovražnika čez potok Duboviec, ki se izliva pri Zablottovu v Prut.

Po zadnjem poročilu se je povišalo število ujetnikov ki jih je ujela armada generala Brusilova; tudi plen se je pomnožil. Od 4. do 22. junija smo ujeli 4031 častnikov med njimi generale in vojaške zdravnike vojakov pa 194.041, zaplenili pa 219 topov, 644 strojnih

pušk, 196 metalcev bomb, 146 topniških voz in 38 žarometov.

Na Baltičkem morju v morskoi ožini pri Irbeni so se spopadla v boju tri naša pomorska letala s štirimi nemškimi letali. Eno sovražno povodno letalo je padlo v vodo. Sovražnik je zaman poizkušal, da ga reši. Uničil ga je ogenj bomb in strojnih pušk. Naša letala so se vrnila nepoškodovana v pristanišče.

Opomba. Za zgled drznosti naših donskih kozakov, se javlja še sledeči dogodek: Med prehodom čez Dnjestr pri Snodinovu je prekoratil del kozakov reko popolnoma neobleden, le puške so držali v rokah. Ko so preplavali reko in prišli na drugi breg, so napadli sovražnika z bajonetom, del so pobili, ostane ujeti in držali osvojeno postojanko, dokler niso došla ojačenja.

28. junija. Ponoči na 27. t. m. je napadel sovražnik z močnejšimi silami pri Pulkavnu južnovzhodno od Rige; na napad se je pripravil z bobnečim ognjem na naše postojanke in z oblaki dima. Pravočasno došla ojačenja skupno z našim topništvom so vrgla Nemce s težkimi izgubami za nje. Sovražna letala preletavajo mnogokrat naše črte in mečejo bombe. Med nekim obstreljevanje Dvinska ponoči 27. t. m. po sovražnih letalcih je bilo vrženi 68 bomb, a ranjen ni bil nihče. Škoda na blagu je neznatna; le dva petrolejska tanka sta zgorela.

Streljanje je zadržalo napad, ki ga je poizkušal sovražnik južno od Kreva. Na ostali bojni črti do Rokitno močvirja streljanje. Zvečer 26. t. m. je napadel sovražnik vas Linievko pri Stohodu; napad smo odbili, a ljuto streljanje s topovi se nadaljuje.

V Galiciji in v Bukovini poizkuša sovražnik mestoma z vsemi mogočimi sredstvi zadrževati naše prodiranje. Gradi sprejemne postojanke in podira mostove. Naše čete za zgradbo mostov in pionirji izvajajo svoje naloge ne glede na vse težave z obhodom vredno požrtvovalnostjo.

RESNICA O RUSKIH URADNIH POROČILIH GLEDE NA NAŠE IZGUBE.

Dunaj, 30. junija. (Kor. ur.) Iz vojne tiskovnega stana se javlja: Ko se je objavilo rusko poročilo 18. junija, se je pravilno osvetlila navada ruskega generalnega štaba, ki baha s strašnim številom ujetnikov in plena. Ako zdaj petrogradsko poročilo 27. junija poroča, da so borilci Brusilova privedli skupno 194.041 ujetnikov, 219 topov in 644 strojnih pušk, se po vseh izkušnjah, ki smo jih napravili v dveletni vojski s poročili naših sovražnikov, nobeni stvari več ne čudimo. Ker se je po prvih tednih boja z ozirom na njih obsežnost težko podala natančna slika o naših izgubah, so se od takrat lahko doletile vse podrobnosti. Opozorjati se mora na to, da znašajo izgube v modernih bojih skoraj redno nad 25 odstotkov. Z ozirom na obvestilo, da so beležile naše čete na izgubah v treh tednih težkega borenja na mrtvih, ranjenih in na ujetnikih 12 do največ 20 mož na sto, pač ni, upoštevši vsako posamezno človeško življenje, nikakega povišanja, da se vzemirjamo. Od tega števila odpade iz razlogov, ki so jih navedli zadnjič, pač precej velik del na izgube ujetnikov in pogrešancev. Lahko se zračuna, kako so se številke ujetnikov pomnožile pod peresi ruskih poročevalcev. Ako bi bili res izgubili na ujetnikih 200.000 mož, nam ne bi — če prištejemo primerno količino krvavih izgub — preostalo ne v Voliniji in ne ob Dnjestru niti en sam vojak.

Topov moderne konstrukcije je zapadlo sovražniku 36 komadov. Razstrelili smo jih, ali pa uničili; le malo višje je število vzdanih topov, ki smo jih prepustili Rusom. Vsi so starejše vrste. Zelo visoko tudi glede na ruske navade je število, ki je objavlja petrogradski generalni štab glede na strojne puške. Nadomestila, ki so se morala doposlati našim četam na bojišče v tem orožju, znašajo — precej izrabljeno blago se tudi upošteva — ne znašajo niti šestine plena, katerega navaja Rusi. Izgubljali bi le čas, ako bi sledili »virom napak« sovražnega poročila. To stoji, da si že ruski podpoveljniki dovoljujejo v svojih poročilih veliko pesniške svobode. Dokazalo se je, da velik del ruskih vojnih dogodkov, o katerih poročajo vedno ljubeznivo obširno, ni le zelo pretiran, marveč naravnost izmišljen. V zadnjih tednih so večkrat dognale nemudoma uvedene poizvedbe, da raznih »zelo ljutih in besnih bojev«, v katerih naj bi bili ujeli Rusi več tisoč ujetnikov in zaplenili topove in strojne puške, sploh ni bilo. To se je dognalo tako v Voliniji kakor pri Radzivilovu in pri Dnjestru. Nihče gotovo ne misli na to, da bi tajil, da sme slavit sovražnik v Voliniji in v Bukovini margikateri uspeh. Javnost se je v

zadnjih dveh letih res naučila, da zna neizogibljive izpremembe usode v vojski pravilno ceniti in da tudi v opasnih časih ohrani resnobo in mirnost. Ni potrebno, da bi ji kaj prikrivali. Če se sovržnik, ko opisuje dogodke, poslužuje smešnih, popolnoma nemogočih in lahko ovrgljivih pretiranj, s tem najbolj pokaže, da je ostala resnica daleč, daleč za tem, kakor je pričakoval, da se bodo razvili dogodki.

LJUTI BOJI VZHODNO OD KOLOMEJE.

Vojni tiskovni stan, 29. junija. (Poročilo vojnih poročevalcev, odobreno po vojnem tiskovnem stanu.) Rusi so več dni brez uspeha napadali višine, ki se razprostirajo severno od Kutega. Včeraj so pričeli streljati živahno s topovi na precej širokem kosu bojne črte na naše tamošnje postojanke in severno od njih skoraj do reke Dnjester. Topovi ruske južne armade, pomnožili so jih z mnogimi težkimi baterijami in s topovi mornarice, so sipali razdeljalni ogenj na naše jarke in ovire. Več ur so obstreljavali s težkimi granatami, rusko poveljstvo je nato ukazalo, naj napada pehota. V gostih množicah je planila ruska pehota, deloma so Rusi treljali nanjo s topovi, na naše postojanke. General Lešicki ni tu čuval svojih čet, kakor jih tudi ni pri Okni, kljub težkim krvavim izgubam so gnali vedno nove valove ljudi na naskok. Bralci so se držali, ogenj pehote in strojni pušk je pokosil cele vrste. Mestoma so se razvili boji moža z možem; naše čete so vrgle sovražnika tudi v ročnih metežih. Predpolje naših postojank je bilo pokrito z mrličmi. Rusi, večkrat odbiti, so nadaljevali nato ljuto obstreljevanje naših postojank; s svežimi četami so iz nova napadali. Zvečer je pokazala potreba umakniti ta del bojne črte in sosedne kose proti postojankam vzhodno od Kolomeje in v zgradbo doline Čeremoš. Istočasno so napadle velike ruske sile naše postojanke pri Niezviski ob Dnjestru. Avstrijska skupina, pripadajoča armadi generala Bothnerja, je odbila vse sovražne napade in je držala svoje postojanke. V Bukovini so se po bojih, v katerih so bile izgube sovražnika skrajno velike, le malo bojevali. Pri Izvoru ob zgornji Sučavi so razkropile naše čete ruski konjeniški polk. Na bojni črti pri Stripi v Voliniji so se tudi le malo bojevali; le pri Novo-Potajevu smo zopet z uspehom odbili napade Rusov. Na severu se položaj ni izpremenil.

NOVA RUSKA NAPADALNA SMER.

Budimpešta, 30. junija. »Pester Lloyd« izraža danes: Rusi niso mogli prodrati proti Lvovu, tudi v južni Bukovini so se ustavile njih operacije; rusko vojno vodstvo si je zato izbral novo napadalno smer. Novi napadi, ki so se pričeli včeraj, so se razvijali v širini 40 kilometrov; severno krilo se je naslanjalo skoraj na Dnjester, levo krilo se razširja, kakor se zdi, skoraj v prostor severno od Kutega. Nove nastopajoče sile se cenijo na vsaj 200.000 mož. Sila tega napada je povzročila, da smo umaknili del naše bojne črte. Važno je, ker so držale naše čete svoje postojanke severno od Obertina in ker so se tudi pri Izvoru bili boji z za nas ugodnim uspehom. Naše postojanke na krilih se toraj drže, le pri Kolomeji je dosegel sovražnik, da je zmerno vtisnil našo bojno črto. Ni jasno, kaj namerava rusko vojno vodstvo; ker v tej smeri ne vodi najkrajša pot v Karpate, tudi političnega pomena nima ta pokret. Ni namerjen proti Lvovu in ne proti Sedmograški. Izključeno ni, da je napadel sovražnik tu le za to, ker razpolaga tu z železniškim omrežjem Lipkanin-Črnovice-Sniatin.

BOJI LINSINGENOVE VOJNE SKUPINE.

Berlin, 30. junija. »Lokalanzeiger« izvaja o položaju na bojišču: V sled nastopa Linsingenove vojne skupine v Voliniji se že zdaj lahko trdi, da se je ruski operacijski načrt, ki so ga uvedli Rusi z dvanajstdnevno ofenzivo, izjalovil. Ni se le povsod ustavilo njih napredovanje, ne, povsod se že umikajo. Od dne do dne se krči prostor, ki so ga pridobili. Na približno 120 km dolgi bojni črti vojna skupina osredotočeno napreduje proti Lucku. Pri Sokulu se je Linsingenovo levo krilo strnilo s hrabriimi avstrijskimi branilci bojne črte ob Striru pri Kolkih. Pri Lipi stoji ramo ob rami z drugimi avstrijskimi četami, ki tu in ob Ikvi nekaj dni s krepko obrambo vzdržujejo zvezo Linsingenove vojne skupine z nemško-avstrijsko skupino bavarskega grofa Bothnerja, ki je vzdržala hrabro vse ruske naskoke. Odkar je pričela Linsingenova skupina 16. junija protinapad, je ujela 61 častnikov in 11.094 mož in zaplenila 24 strojnih pušk; zasedla je prostor, ki je povprečno 35 km globok. Mirno zato

lahko pričakujemo, kaj nam bo prinesla bodočnost.

BORBA Z RUSI V ANGLEŠKI LUČI.

Rotterdam, 30. junija. Petrogradski dopisnik lista »Times« poroča o položaju na ruskem bojišču: Boj se nadaljuje s tako ljutostjo, kot še nikdar. Z nemške bojne črte sem poslale čete otežujejo rusko prodiranje in uspeh v tem odseku je tesno združen s četami, ki so jih zastavili Nemci. Na sredni in severni fronti je rusko prodiranje ustavljeno. Samo na levem krilu še nadaljujejo z uspehi.

RUSI IZGUBILI DO POL MILIJONA LJUDI.

Stockholm, 30. junija. V Petrogradu pravijo, da so izgubili Rusi v prvih treh tednih napada na mrtvih, ranjenih in na ujetnikih že skoraj pol milijona ljudi. Vlada je ukazala, da ne smejo ranjencev več voziti v Petrograd, da se ne bodo Petrogradjani preveč razburjali.

PRITISK NA FINSKO.

Petrograd, 30. junija. Zakonski načrt vlade dumi, nalaga sedaj Finski del ruskih vojnih stroškov. Izdano bo prisilno finsko posojilo v znesku 200 milijonov.

RUSKA VLADA NESPOSOBNA.

Stockholm, 30. junija. V ruskem državem svetu je knez Trubeckoj izjavil, da se po celi deželi ne morejo radovati nad zmagami, ker je ogorčenje nad nesposobnostjo ruske vlade preveliko.

Ruski vojaški načrti za bodočnost.

»Rusko Slovo« priobčuje 13. junija članek pod naslovom »Bodoča vojna«, v katerem izvaja general pehote Skuga-revski:

Ni mogoče natančno v naprej povedati, kako se bo iztekla sedanja vojna. Nasprotno pa si brez lahko napravimo sliko o bodoči vojni, ki bo sledila sedanji. Ta vojna bo toliko bolj gotovo nastopila, čim manjši bo uspeh sporazumnih velesil v sedanji vojni. Ako Nemčija ne bo končno veljavno premagana, bo nova vojna v desetih do dvajsetih letih neizogibna. Čas dotlej bodo izrabile vse države za ojačeno oboroževanje.

Ta bodoča vojna bo tako strašna, kakor še nikdar nobena, in proti njej bo sedanja vojna le otroška igračka. Kakšno armado bo potem mogla postaviti Rusija? Po številkah »Statističnega letopisa za leto 1914« je 17-8% vsega ruskega prebivalstva mož med 20 in 45 leti. Izkušnja sedanje vojne je pokazala, da so se vpoklicali v vojaško službo tudi mlajši — 17- do 19-letni znašajo 3% — in starejši, 46- do 50-letni, ki znašajo 4%. Ako tedaj država napne vse svoje moči, more vpoklicati 25% svojega celokupnega prebivalstva. Odbijmo eno petino kot bolne in nesposobne, potem nam ostane 20% celokupnega ruskega prebivalstva kot ruska bojna moč. V desetih letih bo štela Rusija nad 200 milijonov prebivalcev, Nemčija niti 100 milijonov. V Rusiji bo torej pod orožjem nad 40 milijonov mož, na Nemškem niti 20 milijonov.

Za 40milijonsko armado je treba najmanj 300.000 častnikov. Tako močnega zbora skozi in skozi izvežbanih častnikov ni mogoče ustvariti. Uvesti moramo torej častniško dolžnost. Vsi mladi ljudje, ki imajo popolno ali pa tudi nepopolno srednješolsko izobrazbo, so dolžni služiti kot častniki. Samo osebno nesposobne je izključiti. V vseh učnih zavodih je uvesti vojaško-znanstvene pripravljalne predmete. Za službo v deželi (tovarne, črvarne, krojačnice itd.) je uvesti ženska službena dolžnost za dekleta in vdove brez otrok. Od 40milijonske armade bo 25 do 30 milijonov infanterije, 1 do 2 milijona konjenice, 1 milijon pionirjev in tehničnih specialnih čet ter 5 milijonov za etapno službo.

Armada mora imeti 100.000 topov, milijon strojnih pušk, 10.000 avtomobilov. Artiljerijske municije mora biti ob začetku vojne pripravljene najmanj za 50 milijonov, infanterijske municije pa za 5 milijard streliv. V miru mora Rusija vzdrževati armado 2½ do 3 milijone mož, kar znači v proračunu okrog 1 milijardo rubljev na leto. Priprava za bodočo vojno zahteva tako silnega napora gospodarskih in finančnih moči dežele, da vojno ministrstvo ne bo vsega samo zmoglo ter se mora ustanoviti »ministrstvo za vojaško pripravljenost« kot najvišja gospodarska oblast za preskrbo zalog.

Višek vojske.

Hamburg, 29. junija. »Hamburger Nachrichten« izvajajo: Pričakovati se mora, da napad Angležev, katerega napoveduje že več tednov angleško časopisje in ki ga Rusi in Francozi nujno zahtevajo, Angleži bodo napadli na Francoskem ali pa na Flanderskem. Poleti in v pozni jeseni 1916 se, kakor

vse kaže, doseže višek vojske: na morju in na suhem, vojaško in gospodarsko. Če trde Angličani, da bo vojska še dolgo trajala, pač upajo, morebiti so tudi o tem prepričani, da se jim bo do jeseni posrečilo Nemčijo prisiliti, da se bo morala povsod omejiti na obrambo in da jo po pretečeli težavni zimi prisilijo, da poklekne.

Mirovno vprašanje.

Londonški »Economist« stavi naslednje mirovne pogoje:

1. Nobena izprememba evropskega zemljevida.

2. Vsaka država plača svoje vojne stroške, izvzema Belgija, ki dobi odškodnino.

3. Nobena gospodarska vojna.

4. Omejitev oboroževanja in obligatorična razsodišča.

Angleški krogi, ki so za mir, smatrajo te pogoje kot zelo umljive.

Vojska z Italijo.

Hudi boji na Doberdobski planoti. Italijani povsod odbili.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. junija. (K. u.) Uradno se razglasa:

Boji v odseku Doberdobske planote se nadaljujejo, posebno ljuto so se bojevali ponoči v prostoru pri Sv. Martinu. Naše čete so zopet odbile vse napade Italijanov, le vzhodno od Sela se še nekateri jarki čistijo. Ključ do Gorice je obstreljeval sovražnik s topovi in z metalci min. Preprečili smo polkuse sovražne pehote, ki je polzkušala napredovati proti naši postojanki pri Podgori.

Na koroški bojni črti so se izjavili napadi sovražnika na Veliki in na Mali Pal kakor tudi na Freikofel. V Pustrski dolini obstreljujejo daleč noseči topovi kraja Sillian in Innichen.

Med Brento in Adižo se slika o delovanju Italijanov ni nič izpremenila. Močnejši in slabšeji oddelki so napadli mnogo postojank bojne črte, a uspeli niso. Pri takem napadu na našo postojanko Borcarola je streljalo italijansko topništvo krepko v črte lastne pehote, ki je boječe napredovala. V včerajšnjih bojih so privedle naše čete 300 ujetnikov, med njimi 5 častnikov, 7 strojnih pušk in 400 pušk.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 28. junija. Od Adiže do Bren-te postaja sovražni odpor, podpiran od prevladajočih, za obrambo močno utrjenih postojank, živahniji in vstrajnejši. Kljub temu so naše čete tudi včeraj dosegle znatne uspehe.

V Val Lagarina in Vallarsa intenzivno delovanje artiljerije. Obstreljevali smo sovražne postojanke na Monte Trappola, Monte Testo in na Col Santo. Polastili smo se močno utrjenega jark blizu Malega Zugna.

Na cesti Posina-Astico so naše čete osvojile sovražne postojanke na Monte Camonta severno od Fusine in na Monte Caviolo, ki obvladuje od severa Arsiero. Drzni konjeniški oddelki so na cesti v dolini Astica prodrli do Pedescale.

Na Asiaški planoti smo zasedli južno pobočje Val d'Assa in dosegli pobočja Monte Rasta, Monte Interrotto in Monte Mosciach, katere so branile močne sovražne zadnje čete. Dalje severno smo priborili postojanko na Monte Colombaro. Naše čete se bližajo dolini Galmarare. Na ostalih točkah bojne črte ob Brenti je položaj neizpremenjen.

V Karniji so sledili včeraj po močni artiljerijski pripravi sijajni napadi naše pehote, ki je osvojila sovražne jarke in opirališča v odseku Freikofela.

Ob soški črti artiljerijsko delovanje in napadi naših oddelkov. Ugrabili smo 353 ujetnikov, med njimi 7 častnikov in zaplenili 2 strojni puški.

Naše postojanke pri Gorici v italijanskem bobnečem ognju.

Goriško, dne 29. jun. 1916.

Zadnje dni nismo imeli krog Gorice večjih bojev, čeprav je sovražnik dosledno napadal v presledkih naše postojanke. Sinoči, v sredo, točno ob pol 7. uri popoldne, pa so zopet otvorili Lahi na doberdobski planoti strašen artiljerijski bobneč oženj. V boj je poseglo vse topništvo na obeh straneh. Bitka je trajala celo noč brez prestanka z vsó silovitostjo. Grmenje topov je bilo naravnost strašno. Šele danes zjutraj je zopet nastopil mir. Toda popoldne je kanonada zopet pričela.

Kdo je porušil Asiago?

Dunaj, 30. junija. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Italijansko

dnevno poročilo z dne 27. junija povdarja kot dokaz nam lastnega barbarstva, da so bili Asiago in drugi cvetoči kraji od sovražnika izpremenjeni v razvaline. Tej trditvi nasproti je treba pribiti, da je med boji za Asiago vsekako nekaj hiš v mestu in okoliških krajih po našem artiljerijskem ognju trpelo. Težka škoda v Asiagu je pa nastala šele po ognju italijan. artiljerije, ki je po zavzetju mesta po naših četah vzela mesto pod težki artiljerijski oženj in je popolnoma porušila, tako da je Asiago sedaj res kup razvalin. Je tedaj zavestna potvorba dejstev, če laško vojno vodstvo skuša po italijanski artiljeriji povzročeno porušenje mesta sedaj opisovati kot dokaz za naše barbarstvo. Enako je treba ceniti tudi ostale podatke Cadornovega poročila, tako da so vse navedene osvojitve razumeti tako, da so Italijani vsa od nas izpraznjena ozemlja zasedli brez vsakega odpora ali k večjemu v ognju naših zadnjih patrulj. Večji boji so se vršili šele na od nas izbrani novi odporni črti in izpadli vseskozi neugodno za Italijane.

Težave Lahov na bojišču.

Lugano, 30. junija. Iz Milana: Z bojišča se poroča, da morajo premagati velike težave, predno bodo mogli organizirati novo italijansko protiofenzivo. Uničeni so vsi vodovodi, zato morajo vodo prinašati z mulami. Graditi morajo nova pota. Umeten gozd so morali nasaditi 10 km daleč, da so preprečili sovražnim letalcem znanje novih laških taborov in skladišč streliva. Graditi morajo nove telefonske zveze in mostove.

Švedi o laških uspehih.

Stockholm, 30. junija. Vojaški kritik lista »Dagbladet« je mnenja, da se je laška defenziva manj vsled vojaških uspehov Italijanov kot pa vsled zaslug Brusilova izpremenila v laško ofenzivo. Avstrijska vojna poročila po pravici opisuje umikanje kot v celoti neopaženo podjetje brez izgub. Da pravijo Italijani, da so to umikanje metodno izsilili, se iz narodnopsiholoških vzrokov ni čuditi. Dejansko se mora vloga laških čet znatno omejiti. To izhaja tudi iz tega, da ne omenjajo nič ujetnikov in nič plena na topovih.

Švicarska sodba o položaju na laškem bojišču.

Curih, 29. junija. »Züricher Tagesanzeiger« piše: Italijani zdaj uradno poročajo o obsegu ozemlja, ki so ga Avstriji prostovoljno izpraznili. Uspeh je pač malopomenben in ne odgovarja zmagoslavju v Italiji, ker se Avstriji do te ure niso nikjer umaknili v globini 5 kilometrov. Na zemljevidu se izprememba bojne črte komaj zapazi.

Laški kralj v Asiagu.

Rotterdam, 30. junija. Kralj Italije je došel predvčerajšnjim v Asiago.

Cadornovi načrti.

Lugano, 30. junija. »Corriere della Sera« piše k položaju na italijanski fronti: Stoji, da je sedaj prodiranje Italijanov, ki so se vseh sovražnih postojank brez truda polastili, naletelo na ovire. Sovražni pehotni oddelki in strojne puške so si povsod ustvarili opirališča in sovražna artiljerija je že zavzela svoje postojanke. Nasprotno pa upa »Secolo«, da bo sovražnik kmalu vržen čez mejo, nato je treba paziti na Ortlersko skupino in na Dolomite, ker bo Cadorna tam pričel svojo ofenzivo.

Nova prebiranja v Italiji.

Rim, 29. junija. (Kor. ur.) 10. julija so pozvani pod orožje: tretja skupina rojstnih letnikov 1882 in 1883, dalje preiščejo nepotrjene letnike 1882 do 1885, dalje tiste, ki so jih zvrgli radi napak hrbtenice ali na prsih letnikov 1886 do 1894 in iz mornariških nadomestilnih okrajev letnika 1889 do 1894.

Burni prizori v italijanski zbornici.

Curih, 30. junija. (Kor. ur.) V včerajšnji seji laške zbornice je rekel poslanec Carniani, da cenijo izdatke Italije na deset tisoč milijonov! Socialistični poslanec Treves je rekel, da ker je ostal Sonnino v vladi, ni upati na to, da bo nova vlada dopuščala večjo javno svobodo in resno javno sodelovanje parlamenta. Dvomi, da brani in spoštuje sporazum odkritosrčno korist in pravice Italije. Trgi, ki jih potrebuje Italija, bodo morali ostati odprti tudi po vojski. Italija ne sme postati orodje gospodarskega in političnega imperalizma Anglije in se ne sme prepustiti izkoriščanju Anglije na način, kakor ta izkorišča angleške kolonije. Italijanskim izdelkom ne kupujejo v Franciji in v Angliji, marveč jim konkurirajo; potrebujejo za to trge osrednjih velesil. Zeli, naj Italija v pravem trenutku prevzame zgodovinsko poslaništvo za slovo in za mir med narodi, ki ji gre po njenem zemljepisnem položaju. Republikanski poslanec Colaiani prekine govornika in kriči: »To bi bil nemški mir!« Socialistični poslanci kriče nad Colaianinom. Razvije se strašen ropot.

Poslanci in stranke se psujejo s klici: »Proč z vojsko!« »Živio Italija!« »Avstriji!« »Francozil!« »Tepcil!« »Kanaljela!« Ko se je poleg vihar, ki je trajal do 10 minut, je govoril katoliško socialni poslanec Migholi; rekel je, da obsoja vojsko, če je tudi poslanec, ki versko enako misli kot on, postal minister. Načelna nasprotstva med člani nove vlade izključujejo, da bi bila spsobna za delo.

Boji na zahodu.

Angleži pričeli z ofenzivo.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. junija. Veliki glavni stan:

Naše čete so tudi včeraj in ponoči odbile angleške in francoske sunke na več mestih pri Richebourg takoj s protinapadom. Sovražnik nadaljuje brez uspeha svoje napade v množicah. Z odmorom se je nadaljevalo močno delovanje s topovi.

Krvavo smo odbili jugovzhodno od Tahure in pri selu Maison de Champagne francoske oddelke, ki so napredovali.

Na levem bregu Meze in na višini 304 so naše čete napredovale; na desnem bregu pehota ni nastopala. Skupno število povodom naših uspehov 23. junija in pri obrambi velikih francoskih napadov privedenih ujetnikov znaša 70 častnikov in 3200 mož.

Stotnik Bölske je sestrelil zvečer 27. junija pri selu Thiaumont svoje 19. sovražno letalo, poročnik Parsechu severno od Peronne 29. t. m. peto letalo. Pri Boureuilles (Argoni) je sestrelil obrambni oženj francoski dvoekrilnik.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 29. junija ob 3. popoldne. V Champagni pri Tahure, zahodno od griča Le Mesnil se je posrečilo Francozom presenetljiv napad, ki jim je dovolil, da so izčistili sovražne jarke prve vrste in vdrla na več točkah v druge črte, kjer so razstrelili bivališča. Na levem bregu Meze topniški boj na višini 304, ne da bi nastopila pehota. Na desnem bregu Meze so napadli Nemci po ljuti celodnevni pripravi s topovi okoli 8. zvečer francoske postojanke severozahodno od utrdbe Thiaumont; a zadržal jih je zapiralni in oženj strojni pušk; postojank zato niso mogli doseči. Izgube so Nemci zelo čutili. Ponoči so streljali s topovi dalje pri Chenois.

Ob 11. ponoči. Med Soissons in Reims smo dopoldne presenetljivo napadli nemški jarek severozahodno od Savigneul; zrušili smo bivališča in odvedli ujetnike. V Champagni je zrušil oženj naših topov naprave sovražnika na Mont Tetu, na griču Le Mesnil in severno od Tahure.

Nemci so napadli na levem bregu Meze po živahni pripravi z ognjem okoli pol 5. popoldne postojanke zahodno od višine 304, odbil jih je oženj naše pehote in zapiralni oženj. V gozdu Avocourt se je razvil popoldne precej živahen boj z ročnimi granatami. Z desnega brega Meze se ne poroča o nobenem boju pehote. Topništvo je zelo živahno delovalo v odsekih Fleury, v gozdu Vaux, pri Chapitre in pri Le Chenois.

Belgijsko poročilo. Močno delovanje s topovi na celi bojni črti belgijske armade posebno v odseku zahodno od Ramscapelle in pri Steenstraete.

Angleško poročilo. 29. junija. V zadnjih 24. urah je udrlo veliko število naših poizvedovalnih čet na raznih točkah cele angleške bojne črte v sovražne jarke. Vse so dosegle svoj smoter; sovražniku so zadale težke izgube in zaplenile zaloge.

Verdun pred padcem?

Curih, 30. junija. Vojaški kritiki vseh pariških listov priznavajo, da se je zelo poslabšal položaj Francozov v Verdunu radi najnovejših uspehov Nemcev. Vkljub junaškemu odporu francoske armade se je posrečilo Nemcem, da so osvojili nove, važne postojanke; zdaj groze iz bližine notranjim utrdbam. Obkolitev s severovzhoda in z zahoda napreduje; v nekaterih dneh bodo morali rešiti vprašanje, če bodo poklicani činitelji prevzeli odgovornost za to, da bodo Nemci posadko Verduna popolnoma obkolili ali da odrede, naj se Verdun izprazni, da bodo rešili francoske čete in prepustili Nemcem le kup razvalin.

Ofenziva Angležev.

Genf, 30. junija. Pariški listi razglajajo z debelimi črkami, deloma s posebnimi izdajami, da se je pričel na celi bojni črti glavni napad Angležev.

Razočarani Parižani.

Genf, 30. junija. V Parizu se je včeraj govorilo, da so prebili Angleži nem-

sko bojno črto in da so že vzeli Lens in Lille. V Parizu so bili zelo razočarani, ko so izvedeli, da so nasledili.

Joffre zavira.

Lugano, 30. junija. »Secolo« poroča, da se Joffre ne strinja s sedanjo angleško ofenzivo, ker Angleži še nimajo dovolj topov in ker angleške čete še niso popolnoma izurjene.

200.000 Arabcev izkrcanih v Toulonu.

Barcelona, 30. junija. Španski list »Vanguardia« javlja, da je došla 200.000 mož močna armada Arabcev v Toulon, ki so jih izurili v Tunisu, Alžiru in v Maroku.

Francoske tajne seje.

Genf, 30. junija. Senat bo imel tri tajne seje.

Basel, 30. junija. »Baseler Nachrichten«: V tajni seji zbornice je glasoval proti zaupnici vladi prejšnji zunanji minister Delcassé.

Dogodki na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. junija. (K. u.) Uradno se razglasa:

Pri spodnji Vojuši boji prednjih straž, sicer nič važnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. junija. Veliki glavni stan:

Položaj se ni izpremenil.

Vrhovno vojno vodstvo.

Kralj Peter smrtno nevarno oboel.

Petrograd, 30. junija. »Novoe Vremja« javlja, da je kralj Peter smrtnonevarno oboel.

Angleški protektorat nad Solunom.

Sofija, 30. junija. Iz diplomatskih virov poročajo »Narodni Prava«, da bodo Angleži v bližnjih dneh proglasili protektorat nad Solunom in zasedenem ozemlju grške Makedonije.

Bolgarija in Amerika.

Sofija, 30. junija. Dosedanji vodja ameriškega poslaništva Einstein odide v diplomatsko službo v Ameriko, v Sofijo pa pride generalni konzul Murphy.

Nove ententine zahteve na Grškem.

Genf, 30. junija. »Matin« poroča, da bo ententa nove zahteve v Atenah stavila šele po končanih volitvah.

Volivni boj na Grškem.

Listi poročajo, da bo volivni boj na Grškem zelo vroč. Venizelosovi ljudje so si gotovi zmage. Na zahtevo entente je Zaimis imenoval Venizelosove pristaše za ona mesta, ki pridejo v poštev pri volitvah. »Secolo« poroča, da Nemcem prijazna stranka na skrivaj pridno deluje in zato je treba odstraniti vse nezanesljive prefekte. Nemcem prijazne stranke pod vodstvom Gunarisa so izdale volivno geslo: »Ali slavni kralj Konstantin ali Venizelos.« Volivno geslo entente pa se glasi: Ali je grški narod še za politiko nevtralnosti ali za vojsko na strani entente?

Razpokoženje v Rumuniji.

Lugano, 30. junija. »Popolo d'Italia« izve iz Rima, da se odločno Nemcem prijazna struja v rumunski vladi vsled dosežanje ruske ofenzive ni še prav nič predrugačila. Sicer ententine stranke nadaljujejo svojo agitacijo za intervencijo na strani entente, pa vodilni krogi nočejo ničesar slišati. Ljudstvo je gibanje za entento sicer simpatično, čuva pa se nastopiti naravnost za vojsko.

Agitacija rumunskih rusofilov brez uspeha.

Bukarešt, 30. junija. Poizkusi rumunskih intervencionistov, da bi vzbudili navdušenje za entento, so se klaverno končali. Lahko se reče, da so bile vse alarmne vesti iz Rumunije prazne.

Islam v vojski.

Turško poročilo.

Carigrad, 30. junija. (K. u.) Poročilo Agence tel. Milli: Glavni stan neznanja:

Iraška fronta. Položaj je neizpremenjen. Na perzijski meji so poizkušale ruske sile, ki smo jih bili preganili iz Kerinda, zapadno od Kesravabada, med Kerindom in Harunabadom ob cesti v Kermandšah izvajati odpor. Po osemurnem boju, v katerem so utrpli Rusi velike izgube, so bili prisiljeni, da so bežali v smeri Harunabada. Naše čete jih zasledujejo.

Kavkaška fronta. Na desnem krilu in v središču nobenih dogodkov razen neznatnega obojestranskega ognja. Na levem krilu je poizkušal sovražnik z deli svojih bojnih moči napad na neko postojanko, katero je bil prej zapustil. Napad se je izjavil,

Nase čete so zasedle v protinapadu obvladajočo višino, katero je bil imel sovražnik zasedeno. Tekom boja smo uplenili tri strojne puške. Število strojnih pušk, ki smo jih uplenili sovražniku v bojih na levem krilu, se je zvišalo na deset.

Amerika.

Mobilizacijski krediti dovoljeni.

Washington, 29. junija. (K. u.) Reuter: Kongres je sprejel zakonske načrte, s katerimi se pripadniki milice prestavijo v regularno armado in dovoli 27½ milijona dolarjev za njihov prevoz na mejo. Čete hitro prevažajo na mejo. Poslanika Bolivije in San Salvadorja sta vnovič ponudila posredovanje. Državni tajnik Lansing je izjavil, da bo šele takrat pripravljen pogajati se, ko bodo ujetniki izpuščeni in ko bo prejel odgovor Carranze na ameriško noto.

Napetost zopet poostrena.

Genf, 30. junija. »Newyork-Herald« poroča, da se je napetost zopet poostрила vsled novega napada Mehikancev blizu meje, pri čemur so bili trije Amerikanci v Hocheti ubiti. Čete Carranze so napadle prednje straže Pershinga, pa so bile odbite.

Hughes proti Wilsonu.

Amsterdam, 28. junija. (K. u.) »Times« poročajo iz New Yorka, da je odbor napredne stranke s 32 proti 15 glasovom sklenil poslušati Rooseveltov nasvet in podpirati Hughesa. Ta se je zahvalil z brzojavko, v kateri odkriva svoj program. Wilsonu očita, da je bil proti Nemcem preveč meščast in da ni znal končati spletke tujcev, ki so si Združene države izbrali za pozorišče svoje gonje in da ni skrbel za primerno vojaško pripravo. Za mehiškansko žalost je tudi odgovoren Wilson. Tudi ni spoznal, da trgovina potrebuje varnostno carino. Demokratična stranka ne more čuvati interesov naroda.

Na morju.

Skupen nastop mornarice sporazuma.

Bern. Iz Turina se javlja: Angleški podadmiral Robeck se je pripeljal s štabom v Francijo. Pravijo, da je Robecku naročeno, naj se dogovori o skupnem nastopu mornarice sporazuma.

Boj nemške in ruske mornarice.

Berlin, 30. junija. (K. u.) Wolffov urad: V noči od 29. na 30. junij so nemške torpedovke med Haefringe in Landsortom napadle rusko brodogradilno eno oklopno križarko, eno topovsko križarko in 5 rušilcev torpedov, ki so bile očitveno poslano ovirat naše trgovsko paroplovstvo. Po kratkem boju so se ruske ladje umaknile. Navzlic ostremu obstreljevanju mi nimamo niti izgub niti poškodb.

Naš podvodni čoln brez periskopa.

Rotterdam, 30. Neki potnik, ki se je rešil s parnika »Sardinia«, katerega je potopil avstrijski podvodni čoln, je pripovedoval, ko se je vrnil v London: Podvodni čoln je bil najnovejše vrste, brez periskopa. Oborožen je bil z dvema topoma. Parnik je zasledoval z brzino 20 morskih milj. Rešenci so čuli kmalu po potopu svoje ladje še dva poka. Sklepali so zato, da je potopil podvodni čoln še dva druga parnika.

Kako manjkajo Anigežem ladje.

Haag. Avstralski ministrski predsednik je moral petkrat preplačati 15 tovornih parnikov s 63.700 tonami, med katerimi je eden že 17 let star. Minister je rekel, da ladij tako manjka, da je moral ladje ne glede na ceno kupiti.

Konec londonske deklaracije.

Angleška vlada je razglasila, da ne misli več vztrajati pri londonski deklaraciji. Gre se za pomorskopravno deklaracijo, ki naj bi bila omogočila absolutno blokado osrednjih sil. Ne da se dognati, koliko so Angleži do danes svoj cilj že dosegli, vplivati pa so morale pomembne okoliščine, da je Anglija kot voditeljica blokadnih sil takorekoč razrahljala blokado vez. Pred nekaj meseci so v angleški zbornici izjavili, da nekatere angleške industrije ne morejo izhajati brez nemških izdelkov.

Norveška nevtralnost ogrožena.

Stockholm, 29. junija. (K. u.) Listi poročajo o novi ruski kršitvi švedske nevtralnosti. Pri Jettenuholmu v švedskih vodah sta dva ruska torpedovca napadla nemški parnik »Hermanthis«. Streljala nista, ker je bilo v bližini pre-

več švedskih ladij. Čez pol ure sta nehala z zasledovanjem.

Dnevne novice.

+ Tisza zopet na Dunaju. Iz Dunaja poročajo 30. t. m., da je jutraj prispel ogrski ministrski predsednik grof Tisza.

+ Sekčna svetnika v finančnem ministrstvu sta postala višja finančna svetnika dr. Karol Šavnik in dr. Aleksander Vidke.

— Vojna odlikovanja. Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnik 87. pp. Franc Gatt, nadporočnik 17. pp. Emerik Cvahte, pridelen orožništvu, nadporočnik 3. bos.-herc. pp. Jernej Zupancič, poročnik 27. pp. Rihard Lončar, poročnika železniškega polka Anton Gašperčič in Emil Moravec. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil voj. živnozdravnik 5. drag. p. Avgustin Toman. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila rač. podčastnik 87. pp. Franc Abram in rač. podčastnik 6. polj. top. p. Josip Snoj.

— Čez 22 mesecev se je oglašil iz ruskega ujetništva Alojz Ferle iz Svibna št. 10. Bil je ranjen v bitki pri Grodeku, od Rusov ujet, in je sedaj zdrav v Tjumenju, gubernija Tobolsk, Sibirija. Pisal je že večkrat, a njegovi domači so šele sedaj dobili prvo dopisnico od njega, ki je hodila ravno tri mesece. — Torej še je upanje, da se bo oglašil še marsikdo, ki se ga že davno pogreša.

— Potres. Iz Adlešič, 30. junija. Včeraj 29. junija ponoči ob 3/12. uro smo čutili pri nas precej močan valovit potres, da so okna sklepetala. Nekateri pripovedujejo, da je bil kmalo potem še drugi, pa bolj lahki potres, kakor bi bilo zagrnelo.

— Smrt za domovino. Na Reki — vojaška bolnišnica — je umrl Jakob Strgar iz Gorjuš, ki je bil od začetka v vojski, v Galiciji bolan na koleri, pozneje se pozdravil, a zopet zbolel vsled prehlajenja. Pokopali so ga dne 25. junija l. 1. Naj v miru počiva! — Iz Vogelja pri Kranju. Dne 25. junija je umrl v naši občini mož poštenjak g. Mihael Globočnik, posestnik v Voklem in Vogljah. Brigal se je za vse občinske nprave, posebno pa za gasilno društvo, katerega ustanovitelj je bil; načelnik mu je bil od leta 1899. Ko je izbruhnila vojna, moral je tudi on pod orožje. Tu si je nakopal zavratno bolezen, ki ga je položila v prerani grob. Vsi, ki so ga poznali, žalujejo za njim, posebno pa gasilci, ki bodo pogrešali svojega načelnika. — Bodi mu zemljica lahka, bridko prizadeti rodbini pa naše sožalje.

— Važna za konjerejce. C. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani prodaja v sredo, dne 5. julija t. l., dopoldne ob devetih, na dvorišču družbene podkovske šole v Ljubljani (Poljanska cesta 48) 34 žrebet dražbenim potom. Pravico se udeležiti te dražbe imajo le kmetovalci-konjerejci.

— Vojno razstavo na Dunaju so slovesno danes otvorili.

— Slovensko Planinsko Društvo opozarja obiskovalce Kamniških planin, da so sedaj oskrbovane kočne na Kamniškem sedlu, Veliki planini in Kamniški Bistrici. Obenem naznanja, da vozi ob nedeljah in praznikih zopet večerni vlak ob 9. uri 20 min. iz Kamnika.

— Ponesrečena politična demonstracija v Nemčiji. »Münch. Neueste Nachr.« poročajo, da so v ponedeljek pristaši radikalno socialnodemokratske stranke v Stuttgartu hoteli pririditi politično demonstracijo. Kolovodje, moške in ženske, so zaprli, sicer je bilo prebivalstvo mirno.

Ljubljanske novice.

lj Novo mašo bo imel v nedeljo, dne 2. julija, v cerkvi sv. Jakoba novomašnik tržaške škofije, Ljubljančan, preč. g. Adolf Simončič. Pridiguje pa c. kr. vojni kurat preč. g. Cegnar.

lj Ustanovitev mestne vojne kuhinje. Aproximacijski odsek mestne občine ljubljanske je v včerajšnji seji sklenil odpreti vojno kuhinjo, v kateri se bodo odajala živila zjutraj od 6. do 8., opoldne od 1/12. do 2. ter zvečer od 6. do 8. ure. Vstop bo dovoljen vsakomur. V začetku bo seveda število obiskovalcev omejeno, in sicer, dokler se ne odpre v slučaju potrebe novih kuhinj. Prva mestna vojna kuhinja bo v Gajevi ulici, in sicer v prostorih, kjer je bila preteklo šolsko leto dijaška kuhinja »Domovina«. Juha bo stala 8 vin., zabeljen fižol, krompir in druge enake jedi porcija 4 20 vin., bela kava 14 vin., črna kava 10 vin. Kuhinja se odpre, če ne bo posebnih ovir, tekom eraga tedna. Vse potrebno se še objavi pravočasno.

lj Prodaja ohrovt pri mestni aprovizaciji. Kakor znano, je mestna aprovizacija ob cesti na Spodnji Rožnik — med ti volskim gozdom in mestnim vrtom — dala obdelati večje zemljišče ter ga posaditi z razno zelenjavo. Strokovno vodstvo teh

nasadov ima mestni vrtnarski nadzornik Hejnc. Preteklo sredo in danes je mestna aprovizacija postavila na trg prvi ohrovt, ki je napravil že prav lepe glave. Komad se prodaja 4 20 vin. Prodaja zelenjave iz aprovizacijskega vrta se bo nadaljevala v prihodnjih tržnih dneh.

lj Prodaja telečjega mesa. Do sedaj so se že skoraj vsi mesarji zavezali, da bodo prodajali telečje meso na drobno do najvišje izmere 1 kg, v večjih množinah pa le na nakaznice. V splošnem se je ta način prodaje mesa čisto dobro obnesel, vendar pa se čujejo sem pa tam pritožbe čez mesarje. Umevno je, da splošno opravljanje ne koristi nikomur. Komur se je zgodila krivica, naj jo v vsakem konkretnem slučaju sporoči mestnemu magistratu. Le tako je mogoče nedostatke odpraviti. Sicer se pa tudi občinstvo opozarja, da naj je pri nakupu telečjega mesa vsaj nekoliko obzirnejše napram drugemu kupujočemu. Nekoliko obzira pa opravičeno zahtevajo tudi lahko mesarji. Ni prijetno oddajati meso, če segajo ljudje z rokami pod sekuro, če trgajo meso mesarju iz rok in če mesarju izginajo iz stojnice celi komadi telečjega mesa. V lastnem interesu vsega prebivalstva je, da se začno ljudje zavedati, da živimo v času vojne, ko je treba napram bližnjemu veliko več obzirnosti kot v mirnem času. Tudi jutri, v nedeljo, bodo prodajali mesarji telečje meso.

lj II. odlikovanje članov prostovoljnega reševalnega in gasilnega društva v Ljubljani. V četrtek, na praznik sv. Petra in Pavla, so se ob 1/12. ur. dopoldne zbrali v gasilni dvorani v »Mestnem domu« člani prostovoljnega in reševalnega društva ljubljanskega k proslavi II. odlikovanja svojih tovarišev. Načelnik društva g. Josip Turk je v vnesenih besedah črtil dolžnosti in zasluge društva za javni blagor sploh. Tudi v sedanjih časih se je društvo izkazalo, da je i v humanitarnem oziru kos svoji nalogi, kar so merodajni činitelji uvideli in zopet je v čast celega društva sedem članov odlikovanih s častnimi in zaslužnimi kolajnami »Rdečega križa«. Ko je še zbrane člane podkrepil in navdušil, da naj še nadalje z vsemi močmi delujejo v čast in blagor domovine, je razdelil odlikovanja. Odlikovani so bili: blagajnik oddelka g. Anton Leutgeb s srebrno kolajno, z bronastimi pa gg. člani: Ivan Friskovec, Ivan Hiti, Jožef Karu, Matija Kemperl, Anton Klembas, Fran Tomazič in Ivan Sever. S tem je bilo sicer tiho, a za celo društvo pomenbno slavje končano in so se člani s slavo-klici na presvetlega cesarja razšli.

lj Proračun ljubljanske mestne občine za čas od 1. julija 1916 do 30. junija 1917 kaže sledečo sliko: Izdatki 1.967.402 K 37 vin., dohodki 940.724 K 93 vin., pokriti je tedaj še 1.026.677 K 44 vin.

lj Šolska slavnost v Lichtenhurtnovem zavodu se na željo mnogih odličnih gostov, ki so vabljani, počovi še le v sredo 5. julija ob 7. uri zvečer in v nedeljo 9. julija ob 5. uri popoldne.

lj Umetniška razstava. Zanimanje, ki ga uživa letošnja prireditel, se je v zadnjih dneh skoraj še povečalo. Obisk je trajno dober in tudi kupci se še oglašajo. Poleg že zadnjič omenjenih umetnin so se nadalje prodala sledeča dela: Jakopič R.: »Večere; Sternens-Klein R.: »Pri toaleti; Šantel S.: »Aškerce; Vavpotič I.: »Begunci«.

lj Prodaja ledu. Prihodnji teden pričela bo mestna aprovizacija dovažati led z vozom tudi po hišah. Odjemalci ledu in tudi privatne stranke, ki žele led dobivati na dom, blagovolijo naj naznaniti svoj naslov in pa katero množino ledu bi odjemale. Priglasitve se sprejemajo le dne 3. julija 1916 od 8. do 12. ure na magistratu v srednji hiši v pisarni pri vhodu na desno (v veži). Za dovoz na dom (le ob ulicah, kjer se more z vozom do hiše) doplačati bo 2 v. za 1 kg ledu.

lj Razstava ženskih ročnih del šentjakobske šole v Mestnem domu se je v vsakem oziru prav povoljno obnesla. Obisk je bil prav mnogobrojen, občinstvo zelo zadovoljno. Čisti dohodek v znesku 874 K 38 vin., namenjen kranjskemu ozir. ljubljanskemu invalidnemu skladu, se je izročil v depot ravnateljstvu pomožnih uradov c. kr. deželne vlade v Ljubljani. Vsem onim, ki so za katerikoli način pripomogli k tej razstavi in k njenemu odličnemu gmočnemu uspehu, gre zaslužena zahvala in vse priznanje.

lj Padel je na laškem bojišču štabni narednik, bivši trg. sotrudnik v Ljubljani Gustav Fr. Hoischer.

lj Ob poroki dar za sirote. Gospa Ana Poharc, narednika soproga, stanujoča Polarska cesta, garnizijska bolnica, je nabrala o priliki poroke, oziroma svatbe g. Frana Vlahyga, narednika 17. pešpolka z gospico Angelo Pečarjevo iz Novega Vodmata za vdove in sirote padlih Ljubljančanov vsoto 25 K.

lj Umrla je včeraj gdč. Ana Šinkovic, sestra pokojnega g. sodnika dr. Ivana Šinkovica, stara 33 let.

lj Prodajalci sladkorja pozor. Ob prihodnjem sladkornem dnevu se bodo

strankam pri sladkornih komisijah na zahtevo proti posebni izjavi in če bodo k temu upravičene, oddajale tudi enkratne sladkorne dodatne izkaznice za vkuhanje sadja, glaseče se ali na 4 kg, ali na 5 kg, ali na 6 kg sladkorja. Na te izkaznice se bo smel kupovati ozir. prodajati le sladkor v grudah, ne pa tudi v kockah. Kdor bi v nasprotnem smislu postopal, proti temu se bo po obstoječih zakonitih predpisih uradno postopalo.

lj Izgubila je včeraj na ljubljanskem gradu neka dama usnjato ročno torbico, v kateri se je nahajala denarnica, vožnja legitimacija južne železnice in en ključ. Najditelj se prosi, da pri-nese izgubljeno proti nagradi v Škofijsko ulico 13 pritličje levo.

lj Izgubil je 8. junija nek vojak v vlaku med postajama Ilirska Bistrica-St. Peter na Krasu rujava kartonsko škaflo, v kateri se je nahajala vojaška bluza, čepica, nekaj perila in druge drobnarije. Čepica je znamenovana s črkama D. S. Ako bi kateri izmed takratnih sopotnikov našel dotično škaflo, se lepo prosi, da jo izroči oziroma pošlje proti nagradi 5 K in povrnitvi stroškov na upravo našega lista. (3)

Primorske novice.

Trgovska akademija v Trstu. C. kr. trgovsko akademijo v Trstu je poleg šestih dijakov italijanske narodnosti dovršil tudi naš rojak Vin. Del Linz ter z odličnim uspehom napravil zrelostni izpit. Gospod Vinko Del Linz je sin znanega trgovca in posestnika Petra Del Linza v Hruševju pri Postojni.

Radi veleizdajalstva preganja tržaško deželno sodišče v Trstu-Volosko sledeče krivce: 1. Ulixesa Cherubini, roj. l. 1876. v Malem Lošnju, poveljnika ladje »Alice«, last Austro-Americane; 2. Marija Sciuca, roj. l. 1880. v Trstu, strojnika ladje »Alice« in 3. Antona Cosulich, roj. l. 1875. v Malem Lošnju, ladijskega poveljnika, slednjič generalnega zastopnika Austro-Americane v Buenos Aires. Vsem trem se zaplenja celokupno premoženje. Ladja »Alice« je bila baje izdana sovražniku.

Prve sveže fige so prišle 27. jun. na tržaški trg. Prodajajo jih po 7 in 9 vin. komad. Blago je dobro in zdravo.

Tobaka je prišlo te dni nekaj v Trst. Kadilci so se drenjali pred trafikami. »Snofarice« pa niso dobile ničesar.

Vročina v Trstu je pričela hudo pritiskati. Popoldanske uradne ure so zato podaljšali in se privatni uradi odpro šele ob 5. uri in trajajo do 7. ure zvečer.

Zelenjave na tržaškem trgu primanjkuje. Sedaj so vpeljali to novost, da prodajajo solato na kilogram po 60 vinarjev.

Zavod za vojne invalide z vsemi potrebnimi oddelki za kirurško in fizikalno terapijo, delavnico za izdelovanje umetnih udov itd. ustanove v Trstu. Načrti so že gotovi.

— V odlikovanje je predlagan slovenski junak kadet g. Albin Šiško-vič pri c. kr. havb. polku št. 28, 4. bat. Izvršil je na italijansko-tirolskem bojišču junaški čin, o katerem bo pa mogoče šele pozneje govoriti. Imenovani je sin g. trgovca K. Šiškoviča iz Herpelje-Kozina, ki ga diči odlikovanje iz bosen. hercegov. bojev l. 1878.

Umrl je v sredo v Rojanu po kratki bolezni, star še le 34 let, g. Ciril Lavrenčič. — Umrl je v tržaški bolnišnici prostak Ambrož Zarja. — V bolnišnici na Ogrskem je umrl učitelj voditelj v Otaležu pri Cerknem Stanko Terdan.

V vojaško službovanje zopet vpo-klicana družabnika tvrdke Čuha & Jesih, »Pod Trančo« vjudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Naravna

BILINSKA
KISLA VODA

najbogatejši alkalni (natron litijev) kislec na Češkem. — Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti »Bilinska« izvolite vprašati bližnjega zdravnika.

Vermut vino

najboljše kakovosti se dobi v sodčkih od 56 litrov naprej po primerno nizki ceni pri

M. Rosner & Co.
v Ljubljani.

+

Marlja Gorjane naznanja v svojem in vseh sorodnikov imenu pre- tužno vest, da je Bogu Vsemogo- čnemu dopadlo neno nad vse ljub- ljeno teto

Jerico Strupi

hišno posestnica v Sp. Domžalah h. v. 56

danes, 30. junija, ob 1/4. uri zjutraj, prevideno s tožili sv. vere, v 68. letu njene starosti nepričakovano poklicati k Sebi v boljše življenje. Pogreb bo v nedeljo, 2. julija, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na župno pokopališče v Domžalah. Sv. maše zadušnice se bodo opre- vile v Domžalah in v Kranju. Preblando nepozabno pokojnico priporočam v pobožno molitev in blag spomin!

DOMŽALE, dne 30. junija 1916.

Globoke žalosti potrti naznanjamo tužno vest, da je Vsemogočni poklical k Sebi našo ljubljeno hčerko, svakinjo in teto

Ano Šinkovic

v 33. letu starosti, po dolgi, mučni bo- lezni, večkrat prevideno s sv. zakra- menti za umirajoče, včeraj ob pol 9. uri zvečer. Pogreb drage rajnice bo de v ne- deljo dne 2. julija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Dunajska cesta št. 17 na pokopališče k Sv. Križu. Nepozabno rajnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin! Sv. maše zadušnice se bodo daro- vale v župni cerkvi Marijinega ozna- njenja. V Ljubljani, 2. julija 1916.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Vsem, ki so našega soproga, očeta in strica gospoda

Jerneja Bergant

hišnega posestnika in dolgoletnega kletarja v pivovarni »Reininghaus«

spremili na zadnji poti, se tem po- tom srčno zahvaljujemo. Posebej pa se zahvaljujemo pi- vovarni »Reininghaus« ter si po- žarni brambi v Zgornji Šiški za darovane vence. Vsem še enkrat srčna hvala! Zgornja Šiška 1. julija 1916.

Žalujoči ostali.

JAVNA ZAHVALA

gosp. Franc Wilhelm, lekarnarju, e. in kr. dobavitelju v Neunkirchenu, Nižje- avstrijsko, iznajditelju

ČAJA WILHELM

Če stopim s tem v javnost, storim to samo radi tega, da se predvsem zahvalim gospodu Wilhelm, lekarnarju v Neunkirchenu, za odlično pomoč, ki mi jo je nudil njegov kri čisti čaj pri mojih skeletnih revmatičnih bo- lečinah kakor tudi, da opozorim na ta odlični čaj še druge, ki morajo trpeti vsled te hude bolezni. Po štirideski uporabi imenova- nega čaja nisem samo zgubila vseh bolečin, katerih še sedaj, ko že 6 ted- nov ne uživam več čaja, nič več ne čutim, temveč se je tudi celo moje zdravstveno stanje izdatno zboljšalo. Trdno sem prepričana, da bodo vsaki, ki se v podobni bolezni zateče k temu čaju enako kot jaz, blago- slavljal g. Franc Wilhelma. Z odličnim spoštovanjem grofica Butschin-Streitfeld, soproga podpolkovnika. Cena zavoja K 2.—, 6 zavojev K 10.—. Kjer ni napredaj v lekarnah ali drože- rijskih, pošljamo naravnost.

✓ Krškem na Dolenjskem je takoj na prodaj

lepo posestvo

obstoječe iz hiše in prostornih gospodarskih poslopj z velikim dvoriščem, rastlinjakom, ledonico, parkom, vrtovi, vse ob cesti, ter iz vinogradov, travnikov, njiv itd. Krasna pril ka za vsakršno podjetje vsled ugodne lege in ve- likih prostornosti, — ali pa tudi za mirno ži- vljenje. Pojasnila daje dr. J. Hočevar, župan v Krškem.

V Ilirski Bistrici pri Cerkvi je naprodaj

nova hiša

s trgovino z mešanim blagom vred. Ponudbe na upravo Slovenca pod Ilirska Bistrica.

Pri gradnji tovarne v Tesliću (Bosna) sprejme se

20 do 25 dobrih zidarjev

proti plači 80 do 100 vinarjav na uro

delo od 10 do 11 ur dnevno. Zidarji preko 40 let idejo lahko na nabor, oni mlajši četudi potrjeni za vojaščino, so tu oproščeni vojaštva za dobo dela. Delo bo trajalo do božiča. Pismena vprašanja na

stavbeno podjetje Adam Till, Teslić Bosna.

Iščejo se

Franciška Korsič s 5 otroci in brata Jožef in Anton Korsič iz Gorenj. Cero- vega občina Sv. Florijan pri Gorici, ki se pogrešajo od početka vojske z Ita- lijani. Kdor kaj ve o njih, naj sporoči na naslov: Jernej Korsič, Dunaj XVI. Auzengruberplatz 4, T. 2.

V nedeljo, dne 3. julija od opoldne do 6. ure zvečer se bo prodala v Štefanji vasi štev. 76 pri Ljubljani

k r a v a

ki bo v petih dneh imela tele.

Prodaja se

z nekaj zemljišča z gostilno, trgovino mešanega blaga in deželnih pridelkov, žganjetom, tobakarno itd. tik farne cerkve in ljudske šole v prav pro- metnem kraju na deželi. Hiša s hle- vom in kegljiščem brez blaga se pro- da za 15.000 K — z vsem trgovskim blagom ter vinom in žganjem skupaj pa za 34.000 K — celovita vrednost hiše se pla- čuje lahko na obroke. — Oglasiti se je pri lastniku LUKI SENICA trgovcu v Šmarju pri Sevnici ob Savi na Štajerskem,

Kupi se kakih 50 kg ali več lepih, debelih, trdih, temnih

črešenj

Ponudbe na Marijin trg 3/III desno.

Za gospodično samo se išče

prazna soba

s kuhinjo. Ponudbe na upravo lista pod »1. avgusta«/1.

Prodaja se iz proste roke

hiša

obstoječa iz 5 sta- novanj in hleva za 3 konje. Več se izve: Jenkova ulica št. 14.

Brez zvisanja cen radi varike zaloget

Brilev, zelo fina kakovost, takoj vpo- rabna, K 3.—, 4.—, 5.—, 6.—. Brivski aparat v eleg. nikeln. ovojju s 6 rezerv. rezili K 8.— in K 8.50. v fini kaseti z zrcalom, copicem itd. s 6 rezili K 7.50 in K 12.—. Najbolj i. special. jamst. rezila, tucat K 3.90. i. solin. inestrižnik z dvema premikala, glavnikema K 7.50. Po- šilja se po povzetju. Pošiljate na vojno pošto proti vpislatvi zneska in K 1.— za poštino. Specialna trdnica za soliniko je- kleno blago

A. WEISBERG, Dunaj II. Untere Donaustrasse 23 S, odd. IV. Katalogi in engros-ceriki za trgovce za- stonj. Zastopnik se iščejo. Slovensko do- pisovanje.

906

Vsakovrstno

1414

slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu FR. CERAR, tovarna slamnikov v Stobu pošta Domžale pri Ljubljani.

Gostilniško posestvo

na glavni cesti, v neposredni bližini Ljubljane, ob- stoječe iz enonadstropne hiše, velikega kostanje- vega in zelenjadnega vrta, je z opravo vred in oustopom koncesije radi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji

na prodaj!

Vprašanja — na upravo lista pod »Gostilna«.

KDO VE KAJ

o FRANCU LUDOVIKO, ki je služil pri 27. p. in se je bojeval na srbskem bojišču? Sporoča naj se ženi M. LUDOVIKO, Je- senice, pošta Medija-Izlake, Dol.

Zahvala.

Povodom smrti naše nepozabne, iskreno ljubljene matere ozir. sestre in tete gospe

Ivane Verbič

prisrčna zahvala vsem mnogobrojnim udeležencem pogreba od blizu in daleč kakor tudi na vsem izkazanem sočutju. VRHNIKA, 1. julija 1916.

Žalujoči ostali.

Gospodična

vešča vseh pisarniških del, sprejme primerno službo. Cenjene ponudbe na up. Slov. poč. »Tudi na deželo«.

Prodaja se

prillična hiša.

V hiši je gostilna in trafika. Po dogovoru se tudi da v najem. Istotam se prodaja mlada bernhardinka. A. ČEH Ražn dolina pri Ljubljani.

Učenca

za trgovino z mešanim blagom, krep- kega in poštenih staršev, sprejme takoj RIDERIK SKUŠEK, trgovec Metlika.

Poštna pomočnica

želi v svrhu nemške konverzacije in temeljiteje prakse mesta samo za oskrbo. — Priazna spo- ročila pod »Dobra moč« 1493 na upravo lista.

Mama, daj Sida-medu, ki je najcenejša in najboljša jed s kruhom. Ceneno, izborno, okusno hra- nilo je Sida-med, napravljen iz umet- nega medu. Med je bil dosedaj predrag, sedaj je lahko v vsaki hiši vedno v za- logi in se uživa lahko v vsak dan, oso- bito kot maža za kruh mesto dragega surovega masla, s čimer se doseže jako znaten prihranek. Ena sama poskusnja Vas bo o tem prepričala. Nadomešča mnoga druga draga jedila. Vsaka go- spodinja prihrani mnogo denarja. — En zavojček velja 35 vin. Dobiva se pri razpošiljalnici JOSIP BERDAYS, Ljubljana 4, Zeljarska ulica. 6 zavojčkov Sida-medu 2 K po povzetju ali če se pošlje denar naprej.

Rabim zanesljivega treznega

hlapca za konje

Plača po dogovoru. Franc Ravnikar mestni tesarski mojster Ljubljana, Linhartova ulica 25.

Prodaja hiše

Prostornata hiša na Poljanskem predmestju z več gospodarskimi poslopji, ki se lahko upo- rabljajo za skladišča z dvoriščem in sadovnja- kom, slednji sposoben za stavbišča, se zaradi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji proda. Poizve se pri pospodu Dr. Ottona Vallont- schag-u, odvetniku v Ljubljani Franca Jo- žefa cesta št. 5. 1021

V najem se vzame

MLIN

s stalno vodno močjo na Kranjskem ali Spod. Štajerskem. Pismene ponudbe z navedbo naje- mnine pod »Mlin« na upravo tega lista 1505

Vhod iz »Streliške ulice«.

Žegnanje!

Vhod s »Strme poti«.

Zegnanje na »TURŠKEM VRTU« Streliška ulica 22 se vsled slabega vremena 29. t. m. preloži na nedeljo 2. julija. Za izborna kapljica in sveža jedila jamči gostilničar Pavel in Ana Turk.

500 K

1431

Vam plačam, ako Va- ših kurjih očes, bra- davic in trde kože, tekem 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi

Ria-Balsam.

Cena lončku z jam- stvenim pismom: K 1.50, 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 5.50, 6 lončkov K 5.50. Stotine zahvalnic in prižalnic. Potenje nog in rok odpravi Ita-prašek. Cena K 1.50, 3 škatlje K 3.50. Kemény Kaschau (Kassa) L, poštini predal 12/844 Ogrsko.

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima poleg mašnih vin tudi izvrstnega namiznega belega vina večjo zalogo po 135 kron hekto loco klet, in dober po 150 K. Kdor želi kupiti več- jo množino, naj pride pokušati v Vipavo. — Načelstvo.

SLUŽBA

organista in cerkvenika

se razpisuje v Št. Gotardu, pošta Trojana. Plača je v zemljišču in v bori. Nastop sredi julija, oz. po do- govoru. — Župni urad v Št. Gotardu. 1453

Učenca

poštenih staršev sprejme svečarna in lectarna Josipina Šink v Kranju. 1434

Vojaške

938

narodne pesmi

za 4 glasove. Izdajatelj Fran Marolt, učitelj, Ljubljana. Cena vezanemu izvodu K 1.50, v platnu K 1.80. - Naročajo se pri izdajatelju in v knjigarnah.

Štajersko deželno zdravilišče

Rogaška-Slatina

Neprekosljivi zdravilni uspehi pri želod- čnih in črevesnih boleznih, protinu, srčni napaki, sladkorni bolezni, nervoziteti itd. Krasni izleti. Gostilničarstvo v polnem obratu posebno švicarska mlekarina. Pro- spekte in pojasnila daje

Zdraviliško-ravnateljstvo.

Prodaja se

hiša (gradič)

v sredi trga ob železnici, na najlepšem prostoru — pripravna za vsako obrt — z dvema velikima vrtoma, velikim gospodarskim poslopjem, veliko njivo in travnikom — pod zelo ugodnimi pogoji. — Natančnejša pojasnila se do- bijo pri Hranilnici in posojilnici v Sevnici, Štajersko.

Izborne se je obnele za vojake v vojski in
sploh za vsakega kot najboljšo
bol oblažajoče mazanje
pri prehlajenju, reumatizmu, gihti, infarkt,
prsti, vratni in bolesti v arštu
Dr. Richter-ja
Sidro-Liniment. capitel
Nadomestilo **Sidro-Pain-Expeller.**
Steklenica kron. — 80, 1'40, 2'—
Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“,
Praga, I., Elizabetina cesta 5.
Dnevno raspošiljanje.

Prvo kranjsko podjetje za umetno
steklarstvo in slikanje na steklo
Augusta Agnola
Ljubljana
Dunajska cesta šte. 13
pri „Figovcu“
se priporoča slav. cerkvenim
predstojništvom kakor p. n.
občinstvu za solidno izvršitev
vsakov stnega umetnega ste-
klarstva in slikanja na steklo,
za steklarstvo v figuralni in
navadni ornamentiki, stavbno
ter portalno steklarstvo —
Zaloga steklenega in porcela-
stega blaga vsake vrste, sve-
tilk, zrcal, okvirov za podobe
itd. — Narisi in proračuni na
zahtevo zastoj. — Spridevala
mnogo dovršenih del na raz-
polago. 74

G. F. Jurásek
Vglaševalec glasovirjev in trgovca glasbil
v Ljubljani, Wolfova ul. 12.
Zaloga ter izposojevalnica glasovirjev, pianin in
harmonijev. Ugodna zamena in deset letno jamstvo.
Špeciální zavod za vgláše vanje ter popravila
vseh glasbil. Vglaševalec v „Glasbeni matidi“ ter v vseh
slovenskih zavodih.
G. F. Jurásek.

MATTONIS
JEDINSTVEN
U SVOJOJ
ANALITIČNOJ
KAKVOČI
NAJBOLE
ODAVNA NAJSIGUR-
NIJE PORODIČNO
PIČE
GISSHÜBLER
ČISTI PRÍRODNÍ ALKALÍČNÍ
KISELI IZVOR
Zaloge v Ljubljani:
A. Šarabon in Julius Elbert.

Najcenejše
dežnike in
solnčnike
domačega izdelka
priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti
slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini
Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana,
Pred škofijo 19. Prešernova ulica 4
Popravila točno in ceno.

K 1'20 K 1'20
Kompletna
predtiskarija
v hiši.
Šablona s 16 monogrami, primerna za
namizne prte, serviete, žepne robce in
vseh vrst perilo se dobiva pri
TONI JAGER
Ljubljana Zidovska ulica 5. Ljubljana
K 1'20 K 1'20

Štambilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev
Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franko. 553 Ceniki franko.

Najnovejše bluže za dame
R. & E. Skabernè
Mestni trg št. 10

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica
za nakup in prodajo zemljišč in posestev
VALENTIN ACCETTO
zapriseženi sodni izvedenec
Ljubljana, Trnovski pristan šte. 14.
Prodajalci ali kupci naj se obrnejo na zgoraj imenovano posredovalnico.
Vse vrste posestva, vile in zemljišča na izbiro. V sredini mesta imam
tudi več dobro se obrestujočih hiš. Več se izve na označenem mestu.

Najnižje cene
Največji izbor
Preobleke Popravila
L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

Najstarejša slovenska tverka te stroke.
Obstoji že nad 38 let
ANNA HOFBAUER
imejteljica zaloga cerkvene obleke in erodja
Ljubljana, Wolfova ulica 4
si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. ob-
činstvu, da izdeluje natančno po naročilu
in predpisih vsakovrstne bandere, bald-
hine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatke,
volume, albe, koratije, prte itd. itd., sploh
vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji.
Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno
ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo
tudi naročila na vezanje, prenavljanje
stare obleke ter sploh vsa popravila.
Zagotavljajo hltro in najpoštenjšo postrežbo, prosti, da
so pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo tverko.

Kupim rabljeno, dobro ohranjeno
kolesno pnevmatiko
(gumijasti plašči in zračne cevi)
v vsaki množini in najvišji ceni.
A. GOREC, Ljubljana
specijalna trgovina s kolesi in deli
Marije Terezije cesta 14 (Novi svet).

C. in kr. dvorni založniki
A. ZANKL-SINOV
tovarna kemičnih barv, lakov in firnežev
Resljeva cesta 1 **LJUBLJANA** Marijin trg 1
priporočajo vse vrste oljnatih, suhih, emajlnih in fasadnih barv,
pristnega kranjskega firneža, mavca, prašnega olja za tla, stroj-
nega olja, karbolineja, čopičev, steklarskega kleja in vseh drugih
v to stroko spadajočih predmetov.
Ceniki na razpolago.

Subskripcije na
nove srečke
avstrijskega
Rdečega
križa
sprejema po originalnih pogojih t. j. po
K 30.— za komad,
Ljubljanska Kreditna
Banka v Ljubljani
kot članica prodajnega sindikata v času
od 27. junija do 10. julija t. l.
pri blagajni centrale v Ljubljani, kakor tudi
pri svojih podružnicah v Splitu, Celovcu, Trstu,
Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in v Celju.

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic. **Vogel Marijin trg — So. Petra cesta.** Delniški kapital in reserve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 15

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebranih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebranih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. — Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. aprila 1916 K 117.13.1619.—, 31. decembra 1912 na knjižico in tekoči račun K 236.633-922.—.

Ali ste že ponovili naročnino?

Jaz ANA CSILLAG

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi namavni blesk in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Lonček po 4, 6 in 10 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštним povzetjem ali denar naprej iz tvornice kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, I, Kohlmarkt 11.

1448

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživljenje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja. Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.252-66

Kdor želi skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za **ujno zavarovanje**, naj sev lastno skleni obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštine prosijo. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji. Marije Terezije cesta št. 12.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica
proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana ::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe; 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako; 3. vse poljske pridelke, žita in krmo; 4. zvonove proti prelomu; 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživljenje in druge kombinacije in proti neizgledam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.356 kron 17 vin., so poskočile koncem leta 1913. na 735.147 kron 17 vin. Tedač čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolje bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverjenstvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjeniki.

Čne primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo. 1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Modni salon

Stuchly-Maschke
Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebo izbrane
novosti z Dunaja

Priporočila: največjo izbero
klobukov za dame in de-
klace kakor tudi bogato za-
logo žalnih klobukov.

Popravila točno in vestno.
Zunanja naročila na izbiro z obratno pošto.

Solidno blago.
Priznana nizka cena.

643

Resljeva cesta.

Resljeva cesta.

Sejem za posodo

od 26. junija do 8. julija.

1475

Prosim cenj. odjemalce, da si potrebščine na porcelanu in kuhinjski posodi nakupijo sedaj v času sejma.

Veselošovanjem

KUS

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz
svojega. Zunanjim
vlagateljem so za poši-

4³/₄%

ljanje denarja na razpo-
lago brezplačno polož-
nice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7¹/₂, 15 ali 22¹/₂ let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavice za 6.432.270 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

II. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Mihar Alojzij, gimn. veroučitelj v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Eržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Gadež, katehet v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač. official v Ljubljani; Ivan Miklar, profesor v Ljubljani; Avguštin Zajo, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Ustanovljeno 7 letu 1842.

Brata Eherl

Trgovina oljnatih barv,
laka in firmeža

Crkoslikarija

Slikarja, pohišvena in
stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristne-
ga lanenega olja.

Oljnate barve, najboljše

vrste fačadne barve,

vremensko neizpremen-

ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

sobne slikarje.

Lake angleške za kočije, lake
za pohištvo in druge predmete

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako
obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.

Delavnica za črkoslikarska,
likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

1132

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila:

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84— in zmlote & K 87— za 100 kg brez vreč.

Rapsove tropine v ploščah po 76 K brez vreč & 100 kg.

Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po 50 kg & K 53— za 100 kg brez vreč.

Sladkorno krvno klatjo po 51— K za 100 kg z vrečama vred.

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi **semena, ječmen, domačo in nemško deteljo, graščico in semensko koruzo za zeleno krmo.**

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze **kajnlita, kaljevo sol, 8% kalijev, 18—20% mineralni in kostni superfosfat, mešana gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobi v papirnatih vrečah po 50 kg za K 10— & 100 kg z vrečo vred.** Naročniki naj dostavljajo lastne vreče franko naš naslov, sicer se naročila ne bodo mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih vrečah po 13-20 K & 100 kg z vrečo vred.

Odslej prodaja knjižico „Živnorenje in vojna“ Katoliška Bukvarna.

Gospodarska zveza pa **nakupuje** tudi po najugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene in druge pleva.

Poljedelske stroje, motorje, mlatilnice itd. naročajte le pri Gospodarski Zvezi.

Krapina

-toplice
(Hrvatska)
Poročilo in
prospekt
od direktorja
gratis.

zdravijo: **protin, reumo, ischias.**

1069

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 17, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša)

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, preprosto in najfinije, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi

bandera in baldahine

ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

13

Prazne SODE

od petroleja, jedilnega olja in denat. špirita, kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah trdka

IVAN JELACIN,

Ljubljana.

Rimska cesta 1.

Pozor!

Kava v zrnih več vrst

Mokkador krepično zmleto kavo

v zavrtkih po ¼ in ½ kg, v množinah od 5 kg naprej, ali v originalnih vrečah oziroma zabojih pošilja najceneje

Anton Kušan, Ljubljana, Karlovska cesta 15.

! Mehaniki in trgovci s kolesi !

zahtevajte moj najnovejši engros cenik o kolesih, pnevmatikah in delih. Najcenejši izvoz

A. WEISSBERG,

Dunaj

II., Untere Donaustrasse 2/S. oddelk L
Slovensko dopisovanje.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Vloge v »Ljudski posojilnici« so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta števil. 6, nasproti hotela »Union« za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 50 vinarjev na leto.

»Ljudska posojilnica« sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit (proti poroštvi) in zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljše.

Rezervni zakladi znašajo okroglo kron 800.000.—. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1915 23 milijonov kron.